

Nepriklausoma

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

Lietuva

ALP(LKA)2828

LITUANIE INDÉPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 1-2 1983 SAUSIO - JANUARY 6 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST. LA SALLE, P.O. H8P 1C4, Tel.: 366-6220 30 c.

TRUDEAU THAILAND'E

Kanados min. p-kas Trudeau atvyko į Thailand'ą tartis prekybiniais šių dviejų kraštų reikalais.

Atradus Thailande alyvos kodus, Petro-Canada bendrovei yra siūloma bendradarbiauti alyvos eksploatacijoje.

"Bangkok Post" dienraštis pasirodė eilė straipsnių, teigiamai vertinančių Kanados laikyseną Thailand'o atžvilgiu. Viena jų rašoma: "Retai gauname paramos iš kitų kraštų, kurie taip nereikalauja politinių koncesijų, kaip Kanada". Taip pat augsta vertinama Kanados parama pabėgėliams, kuriuos Thailand'as priglaudė.

Po 3 dienų lankymosi, Min P-kas vyks į kitus Azijos kraštus sustiprinti su jais prekybinius santykius. Kelionėje išbus 18 dienų.

Kanados spaudos ir radijo komentatoriai mano, kad ši kelionė reiškia, jog Trudeau ruošiasi pasitraukti iš min. p-kos pareigų ir atlikti diplomatinę tarnybą.

PIRMOJI ANDROPOV'O KELIONĖ

Sov. gen. sekretorius Juri Andropov'as pirmą kartą po savo išrinkimo Brežnev'ui mirus, išvyko į užsienį. Jį lydį gynbos min. Ustinov, užsienio reikalų min. Gromyko, min. p-kas Tikhonov ir Komunistų Partijos Centro Komiteto sekret. Rusakov.

Visi jie atvyko į Čekoslovakiją. Pragoje susitiko su Čekoslovakijos prez. ir kom. partijos vadu Husak'u. Čia buvo atvykę ir Lenkijos gen. Jaruzelski, Rumunijos prez. Ceausescu, Vengrijos Kadar, Bulgarijos Živkov ir Rytų Vokietijos Honecker. Jų pasikalbėjimai vyks 2 dienas. Svarbiausia tema - branduolinių raketų išdėstymas. Anot čekų žinių agentūros: "Kaip paprastai, vadai diskutuos būdus, kaip sustiprinti gynybą". Jų dar niekas nepuolė, niekas negrąsinė. Tačiau kai vagies kepurė dega.../.

Andropov'as sieks vienbalsio pritarimo savo siūlymams, kuriuos nusiuntė JAV prez. Reagan'ui. Juose jis siūlo numazinti Sovietų raketų, nustačius Vakarus Europą "šimtais", jeigu NATO atšauks savo planą išdėstyti JAV-bių Pershing-2 ir automatiškas raketų vėliau šiais metais.

Be abejonės, diskusijos lies ir Lenkijos vidaus situaciją, atšaukus karo stovį.

SHARON'AS NEBEGALI IŠSISUKTI

Izraelio karinis teismas iš klausė liudijimų, kad gynybos ministeris Ariel Sharon'as ragino Izraelio kareivius sumušti arabų mokyklos vaikus užimtame Izraelio okupuotame Vakarų Krante.

Teisiami 7 Izraelio kariai, apkaltinti brutalumu prieš arabų jaunuolius Hebrone. Sekanti teismo sesija bus gale mėnesio.

Liudijo rezervo majoras, kuris tvirtino, kad Sharon'as liepė: "Turime įeiti į mokyklą ir juos smarkiai priimušti. Kitaip nebus tvarkos".

Vienas karinis šoferis liudijo, kad po mušimo jis iššėjęs iš sandėlio, kur visa tai vyko, nes negalėjęs mušti žmonių, negalinčių gintis.

Kitas asmuo liudijo, jog Izraelio kareiviai pririšo mokinių rankas prie futbolo vartų vamzdžių ir juos spardė.

Izraelyje šie įvykiai beveik visai neminimi spaudoje.

BANDO ĮTRAUKTI WALESA

Atšaukus karo stovį prieš pat naujuosius metus, gyventojai buvo įspėti, kad laikytųsi ramiai ir nekeltų viešų demonstracijų, nes karo stovis tuojau pat būtų sugrąžintas.

Vietoje uždarytosios Solidarnosč įsteigta oficialioji valstybinė darbo unija bando prikalbinti Walesą, kad įsijungtų į ją, laikydamasis naujų taisyklių. Walesa atsisako tai padaryti, nes jis save laiko demokratiškai išrinktu IO milžmonių, uždarytosios unijos vadu.

ARGENTINA BUVO APSIRŪPINUSI SOVIETINIAIS GINKLAIS

Buenos Aires spaudoje oficialiai pranešama, kad Falklando salų karo metu, Argentina naudojo Sovietų gamybos priešlėktuvinės raketos.

Tas pareiškimas ypatingai reikšmingas, nes Argentinos karinė vyriausybė yra antikomunistinė.

Argentinos Federalų partijos vadas Manrique, pareiškė, kad esą nereikia galvoti, jog nauja karinė intervencija būtų neįmanoma.

Neseniai buvo paminėta 150-toji Falklando sukaktis, kai ją valdo britai.

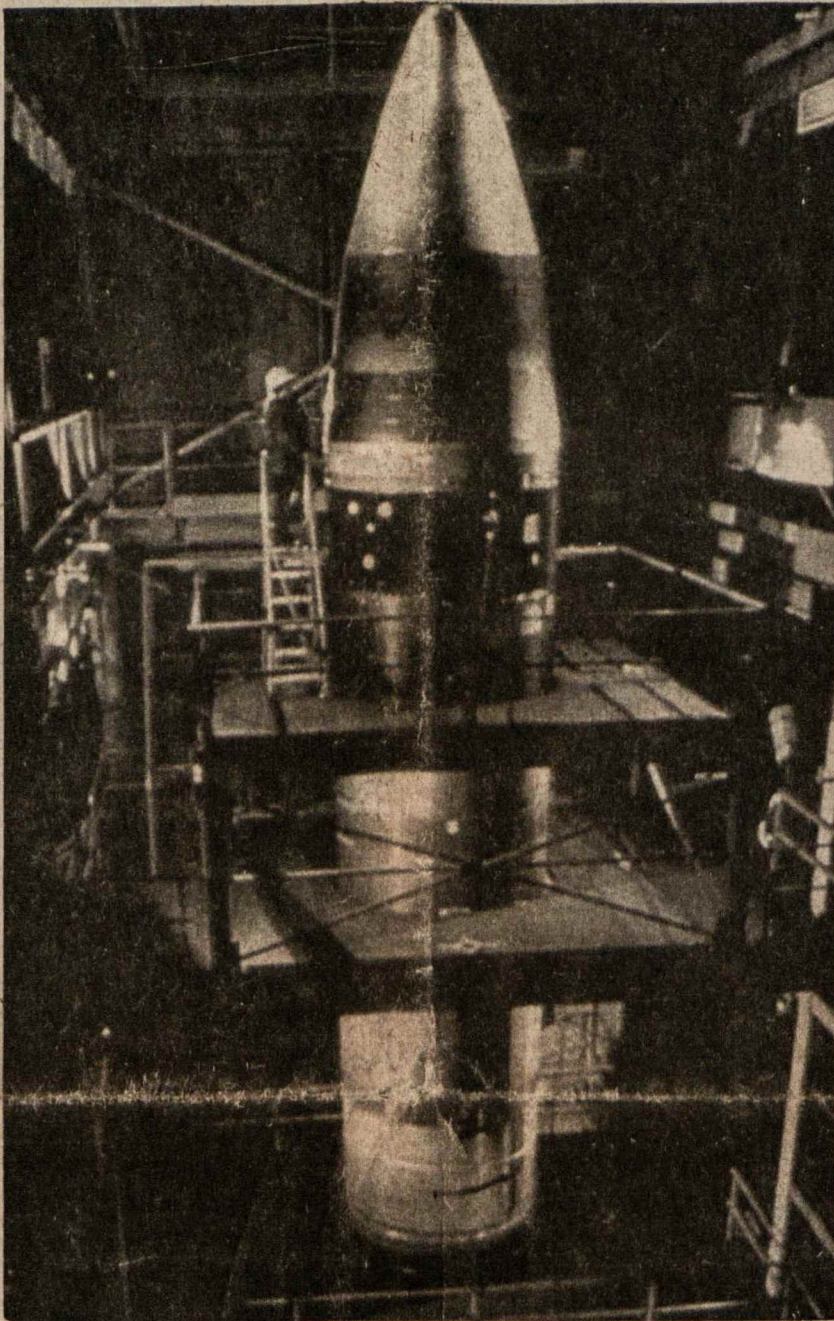
JAPONIJA IR KANADA TYRINĖS ARKTIKĄ

Bendromis jėgomis, Kanada ir Japonija tyrinėš galimybes ištraukti alyvą iš Arktikos Okeano dugno, paštačius dirbtiną salą.

Tyrimų vieta būtų Beaufort Sea.

IZRAELIS NUTARĖ DERĖTIS TIESIOGINIAI

Izraelio Užsienio Reikalų Ministeris Shamir patvirtino, kad Izraelio vyriausybė pradėjo tiesiogines derybas su PLO dėl belaisvių paleidimo.

JA V-bių MX raketos, kurios padarė didelį įspūdį sovietams ir gal jų dėka, galų gale, bus galima susitarti dėl ginklų apribojimo.

LAIMĖJO AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ FONDO PREMIJĄ

DANA BALTUTIENĖ parašė studiją "LITHUANIANS IN MELBOURNE 1947-80" ir už ją laimėjo Australijos Lietuvių Fondo \$500 premiją.

Tezė parašyta Melbourne universiteto istorijos fakultetui, gauti bakalauro laipsnį. Jos darbas universiteto vadovybės buvo labai gerai įvertintas.

SUKAKTUVININKAS RAŠYTOJAS KAZYS BARĖNAS

Žinomas rašytojas Kazys Barėnas /Baranauskas/ praeitų metų gruodžio 30 d. atšventė savo 75 m. amžiaus sukaktį.

Gimė Panevėžio apskr., Pumpėnų vl., Stanionių k. /.

PRANEŠA ELTA:

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Seimas įvyko lapkričio 3-7 d.d. Ambasador viešbutyje, Los Angeles, Cal. Seimą atidarė inž. A. Mažeika, Seimo Rengimo Komiteto pirmininkas. Pasveikinęs susirinkusius, jis pakvietė dr. K. Bobelį, VLIKO pirmininką, pradėti Seimo darbus.

Seimui pirmininkavo inž. J. Valaitis, jo pavaduotojais buvo V. Mažeika ir J. Jurkūnas, Seimui sekretoriavo dr. J. Stiklioniūnas ir M. Pranevičius.

Po įspūdingos prel. J. Kučingio invokacijos, Seimas išrinko mandatų ir rezoliucijų komisijas ir iš klausė sekančius pranešimus: VLIKO Tarybos pirm. V. Šoliūno, VLIKO Valdybos pirm. dr. K. Bobelio, pirm. pavaduotojo dr. D. Krievicko, ir vicepirm. dr. K. Jurgėlos ir V. Jokūbaičio. Dr. K. Bobelis perskaitė JAV prezidento Reagano sveikinimo telegramą Seimui. Žodžiu ir raštu sveikino 53 asmenys, organizacijos.

Antrojo posėdžio metu Seimas iš klausė TF Tarybos pirm. A. Vakselio, TF Valdybos pirm. J. Giedraičio ir Kanados TF pirm. A. Firavičiaus pranešimus. VLIKO Seimui Kanados TF pirm. A. Firavičius per TF Valdybos pirm. J. Giedraitį įteikė \$50.000 čekį.

Vakare įvykusiame bankete koncertavo solistė J. Čekauskienė ir pianistė R. Apeikytė.

Lapkričio 7 d., sekmadienį, Seimo dalyviai susirinko į Šv. Kazimiero bažnyčią iš klausyti iškilingų pamaldų, kurias atnašavo prei. J. Kučingis. Po pamaldų Seimo posėdis vyko parapijos salėje. Seimas priėmė visą eilę rezoliucijų, kurios paskelbtos spaudoje. Seimo metu Tautos Fondui surinko \$1,000.

Seimas praėjo darbingoje ir geroje nuotaikoje. Didelė padėka priklauso Seimo Rengimo Komiteto pirm. inž. Antanui Mažeikai ir visiems komiteto nariams.

BALTARUSIJOS KLAUSIMAS J.T. "DEKOLONIZACIJOS" KOMITETE

Lietuvos, Latvijos ir Estijos klausimą spalio 15 d. Jungtinių Tautų 3-jame ("dekolonizacijos") komitete iškėlė JAV-ių atstovas Carl Gershman. Paneigdamas sovietinio bloko delegacijų kaltinimus, kad JAV-ės, esą, neleidžiančios Puerto Rico gyventojams pasinaudoti laisvo apsisprendimo teise, Gershman nurodė į Pabaltijį, kaip į kontrastą Puerto Rico atvejui. Jis paminėjo Hitlerio-Stalino sąmokslą, Pabaltijo sovietizaciją, "teroro naktį" (1941 m. birželio 14), masinius išvežimus, partizaninį pasipriešinimą, ir kt. Anot Gershmano, Maskva dabar veda "sąmoningą kultūrinio rusinimo politiką", kurios tikslas yra Pabaltijo, šalių "nutautinimas". Į šią politiką Pabaltiečiai atsakė tautiniu, politiniu ir religiniu teisių reikalaujančiais "disidentiniais sąjūdžiais", kuriems pritaria plačioji visuomenė. Gershman nurodė į "aktyvią pagrindžio bažnyčią" ir 15-a pagrindinių laikraščių Lietuvoje. Į laisvo apsisprendimo reikalavimus Pabaltijyje, Sovietai atsakė smurtu - pabrėžė Gershman. Jis taip pat pareiškė, kad Maskvos politika Pabaltijyje prieštarauja Jungtinių Tautų rezoliucijai apie laisvą apsisprendimą (Nr. 1541). ELTA

LENKŲ "KULTŪRA" APIE BOBELIO VIEŠNAGĘ AUSTRALIJOJE

Apie dr. K. Bobelio lankymąsi Australijoje lenkų žurnalo Kultūra (Paryžius, 1982, Nr. 9), "Lietuvių Kronikoje" rašo E. Zagiell. Pasak jo, "lankydamas lietuvių telkinius Australijoje, dr. K. Bobelis, iškilingo banketo metu įteikė pažymėjimo raštą Sidnejaus Wiadomosci Polskie leideiui ir redaktoriui, J. Dunin-Karwickiui už jo nuopelnus stiprinant lietuvių ir lenkų draugystę". Toksai VLIKO raštas esąs pirmas lietuvių įteiktas pažymėjimas lenkui, kadangi Dunin-Karwicki esąs lenkų veikėjas, pripažįstantis lietuvių teisę į istorinę sostinę Vilnių. Dr. K. Bobelis pareiškęs, jog vienintelis lenkų laikraštis, kuris remia lietuvių troškimus ir daugeliu atvejų su jais sutinka, yra Paryžiaus Kultūra. VLIKAS, dr. K. Bobelio žodžiais, palaiko santykius su lenkų vyriausybe Londone laisvinimo veiklos srityje, noliečiant kontroversinių reikalų, o su Amerikos Lenkų Kongresu turi gerus santykius ir artimai bendradarbiauja.

TERLECKAS ATSIŠAKO PARDUOTI SAVO ĮSITIKINIMUS

USSR News Brief (1982. IX. 30) žiniomis, rugpjūčio 6 d. Terleckas buvo pakviestas į konclagerio komendantą įstalgą, kur jam buvo pasiūlyta telefonu pasikalbėti su Vilniaus KGB pareigūnų Česnavičiumi. Pasikalbėjimo metu Terleckas atsisakė viešai išsižadėti savo įsitikinimų, už ką jam būtų suteiktos ypatingos lengvatos.

PUOLA SOLŽENICYNO FONDA POLITINIAMS KALINIAMS ŠELPTI

Rugsėjo 21 d. Natalija Solženicyn, Gulago Salyno autoriaus žmona, suteikė spaudai pareiškimą apie naujus areštus Ukrainoje ryšium su Aleksandro Solženicyno įsteigtu "Rusų visuomeniniu fondu" politiniams kaliniams ir jų šeimoms šelpti. Šio fondo paslaugomis yra pasinaudoję ir lietuviai. (USSR News Brief, Nr. 18, 1982, žiniomis, rugpjūčio mėnesį Vilniuje Valery Smolkin buvo apkaltintas dalyvavimu politkaliniams šelpti fondo veikloje). Pasak Natalijos Solženicyn, sovietinė spauda tebekartoja melą, kad ši fondą finansuojanti JAV-ių Centrinė Žvalgybos Valdyba (CIA), nors tikrovėje fondas yra šveicarų vyriausybės jurisdikcijoje, ir vienintelis jo lėšų šaltinis yra pajamos, už Gulago Salyną. Sovietinė spauda taip pat tvirtina, kad kai kurie asmenys piktnaudaujantys fondo lėšas. Natalija Solženicyn aiškina, kad tuomi Maskva nori "įvartyti kylį" tarp ukrainiečių ir rusų, nes ji "mirtinai bijosi bet kokio dorų žmonių solidarumo, nukreipto prieš pasibaurėtiną režimą, kuris yra visų tautų priešas".

Žurnalistas Jack Anderson Washington Post dienraštyje (1982. IX. 22) cituoja slaptą CIA pranešimą, pasak kurio Kremlius bijosi neramumų Ukrainoje. Kremlius reikalauves griežtų priemonių prieš "Solidarumą" Lenkijoje, norėdamas išvengti laisvų profsąjungų įtakos Ukrainai. Vitally V. Fedorchuk, negailėstingas ukrainiečių tautinių aspiracijų malšintojas, 1972 metais ištūmęs simpatijomis nacionalizmui apkaltintą ukrainiečių kompartijos vadą Piotra Šešestą, šiandien vadovauja visam Sovietiniam saugumui (KGB).

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS NL SPAUDOS BENDROVĖ.
Redaguoja REDAKCINĖ KOLEGIJA
Telefonas: (514) 366-6220

Second Class Mail. Registration Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuanian
Publishing Co. at 7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje — \$ 16.00
Rėmėjo — \$ 20

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

NEPASIDUOKIME

Pradėdami 1983-sius metus, pasiryškime ir toliau branginti iš mūsų tautos paveldėtas žmogiškąsias vertybes. Jomis džiaugėsi perduokime savo vaikams. Jei ne dabar — tai vėliau jie visa tai įvertins. "Šviesa ir tiesa mūsų žingsnius telydi!"

Pasisemkime stiprybės ir iš žemiau dedamų posmų:

Iš "ALMA MATER" — PAGRINDŽIO SPAUDOS V. Audronis

Vilniaus Universitetui

Ir auditorijos, ir salė su kolonom,
Kur mokslo ir tiesos tradicija tauri,
Tebuvo tolima, viliojanti svajonė,
Kol pakviete mane, lyg laivą švyturys.

Visa širdim džiaugiuos, kad tavo rūmuos šiandien,
Kad tavo, Alma Mater, prieglobsty esu.
Čia Skargos kiemas... O Serbevių, beržuos paskendęs,
Sužėri atspindžiais nuo vakaro varų...

Aš ieškau ištakų ir "Punktų", ir "Postilių",
Ir Daukanto "Istoriją" atverst geidžiu...
Išgirst Stanevičių, kurs "Šlovelę" skelbt prabilo
Gūdžiam vidurnakty lietuvišku žodžiu...

Tu iškentei daug priespaudų!.. Nūnai grobikai
Ir vėl, pilni apgaulės, smurto ir klastų,
Tave tamsybės židiniu paversti tyko
Ir nori, kad jų juoda melą skleistum tu.

Bet tu, tiek amžių melui lenkt galvos nepratęs,
Garbingas praeitimi ir širdžia neramus,
Būk švyturiu, Vilensis Universitatis,
Ir šiandien vesk į Tiesą ir į Šviesą mus!

Vilnius, 1979

Balzekas Museum of Lithuanian Culture

Balzeko Lietuvių kultūros muziejus Chicagoje rugsėjo 30 d. gavo JAV valdžios fondo National Endowment for the Humanities jaunimo skyriaus 36,000 dol. dviejų metų projektui, pavadintam "The Lithuanian Heritage: The Many Views of Youth. 1981 metų paskutinį ketvirtį NEH taip pat buvo paskyręs lėšų planavimo darbams, nes uždavinys yra 1982-1984 metais paruošti lietuvių ir anglų kalbomis lietuvių kultūros vadovėlių, kurių parašys jaunimas tarp 14 ir 22 metų amžiaus.

Knygą ruošiant, pravedamas simpoziumų ir pašnekesių bei parodėlių ciklas jaunimui apie žodinės istorijos rinkimą, pačią lietuvių kultūrą ir išeivijos veiklą. Šie renginiai vyks pagrindinėse lietuvių kolonijose, talkinant grupėms, kurios projekto siūlymą savo patvirtinimais laisvais rėmė: Lietuvių Bendruomenė, Lietuvių skautų sąjunga, Moksleivių ateitininkų ir Studentų ateitininkų sąjungos.

Tarp mokslinečių ir veikėjų, kurie projektą remia, yra dr. Marija Stankus-Saulaitytė, Elena Bradūnaitė, Algis Budrys, dr. David Fainhaus, dr. Violeta Kelerienė, dr. Benediktas Mačiūka, Jonas ir Rimas Mulokas, dr. Rimvydas Šilbajoris, kun. William Wolkovich-Valkavičius, dr. Algis Tamošiūnas, dr. Algimantas V. Tamašauskas, dr. Sesuo Julie Shaiņauskaitė, dr. Kęstutis A. Trimakas, dr. B. Ciplijauskaitė, kun. dr. Kęstutis Trimakas, dr. Jack Stukas ir tėv. Algimantas Kezys, SJ.

Jaunimo branduolių organizaciniame komitete sudaro Illinoiso Universiteto Chicagoje studentai ir studentės. Koordinatorė yra čikagietė Eileen Mackevich, globėjas — Stanley Balzekas, Jr. ir vedėjas kun. Antanas Saulaitis, SJ. Viso projekto būstinė yra Lietuvių Kultūros Muziejus.

Planavimo tarpsnyje šimtai jaunimo iš kelių šimtų vietovių atsiliepė anketomis, siūsdami savo pasiūlymus, pageidavimus ir norą talkinti.

RUSIJOS DUJOS NUO URALO IKI PARYŽIAUS, ROMOS, BERLYNO

Europoje tiek paaugo žmonių skaičius ir taip pakilo techniška pažanga, kad Vakarų Europoje pradėjo trūkti kuro, naftos produktų ir kitų žaliavų. Didelius jų šaltinius dar tebeturi Rusijos plotai Europos dalyje, ir už "Uralo 2 psl.

žemės galo".

Vokietijos Kaizerio ir Hitlerio vyriausybės savo laikų buvo suplanavusios karais /I-ju ir II-ju/ pasiimti savo žinion tuos turtinguosius žaliavų išteklius. Abu karus laimėjo rusai — caras ir Stalinas, kuriam padėjo Vakarų alijantai.

Dabar Vakarų pasaulis prekiauja su taip vadinama

MULTICULTURALISME

Kartu dirbant, viskas yra įmanoma.

Gyventi naujame krašte,
tai lyg išmokti
naują melodiją:
tai nėra lengva.

Reikia laiko,
pastangų ir net
nesėkmių, bet taip pat
ir pasisekimų.

Gyventi harmonijoje
su kitais, reikalingi
kiekvienos dienos
patyrimai.

Gera suprasti galima tik tai,
kas gerai pažįstama.
Kartu dirbant, viskas įmanoma.

Canada

USSR komunistinė valstybė. Vakariečiai parduoda kviečius ir kitus maisto produktus, mašinas, ginklus, elektroninius precizinius naujaisio išradimo instrumentus ir pan. Tą patį daro ne tik Amerikiečiai, kanadiečiai, australai, bet ir V. Vokietija, R. Vokietija, Prancūzija, Anglija, Italija ir kt.

Vakariečiai su vakariečiais prekiauja be baimės, tačiau bijo/su pagrindu/ kariskai ir ekonomiškai stiprinti Kremliaus vyriausybę. Visi atsimena Chruščevą, kuris išreiškė sovietų ideologiją Jungtinėse Tautose, nusiėmęs batą, trenkdamas jį į stalą ir šaukdamas "Mes jus palaidosime!"

Kiekviena tauta nori būti laisva. Kiekvienas žmogus, kai ateina laikas, nori mirti savo namuose, normaliai, o ne Sibiro vergų stovyklose, ar politiniuose kalėjimuose. To bijo netik eiliniai žmonės, bet ir visų valstybių vadai, politikai ir milijonieriai...

Tad, prieš dujų vamzdžius, kuriuos norima atvesti iš Sibiro iki Paryžiaus, Romos, Berlyno ir dar vakariečių finansine pagalba, technologiskais išradimais, prieš — nasi JAV valstybės ir Europos kraštų vadus bando atkalbėti nuo tokio Kremliaus plano. Jis galėtų prisidėti prie Vakarų pavergimo; jį vykdytų irgi didele dalimi okupuotųjų kraštų žmonės, jų tarpe ir pabaltiečiai.

Kanados kraštui visų tų žemės turtų nestinga, tik reikia geros organizacijos juos racionaliai naudoti, tvarkingai eksploatuojant. J. Vaidlioni

LIETUVIŲ VASARIO 16 GIMNAZIJA

Š. m. lapkričio 7 d. Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Taryba neeiliniame posėdyje įsteigė Fondą Vasario 16 Gimnazijai Remti. Fondo steigėjais ir nariais išrinkti: Vincas Bartusevičius, Marija Dambriūnienė — Šmitienė, Alina Grinienė, Arminas Lipšys, Juozas Sabas, Antanas Šiugždinis ir Jonas Valiūnas. Steigėjais išrinkti 7 asmenys, kadangi pagal Vokietijos įstatymus oficiali teisė rengti — truota organizacija turi turėti 7 narius.

Dar tą pačią lapkričio 7 d. Jonas Valiūnas Fondo narius sukviėt pirmam posėdžiui, kurio metu išrinkta valdyba — pirmininkas Juozas Sabas, vicepir. Vincas Bartusevičius ir išdinininkas Antanas Šiugždinis; kontrolės komisija — Alina Grinienė ir Arminas Lipšys.

Lapkričio 16 d. užsiregistravo teisme. Į Fondą po vieną atstovą gali pasiųsti kitos remiančios organizacijos.

Koks tikslas steigti tokį Fondą? Koks skirtumas tarp jo ir Gimnazijos Kuratorijos? — Vasario 16 Gimnazijos Kuratorija yra oficiali gimnazijos išlaikytoja ir savininkė. Ji renka direktorių, samdo mokytojus ir kitus tarnautojus, prižiūri mokyklos darbą ir ūkį, bendrai rūpinasi gimnazijos išlaikymu. Prie išlaikymo priklauso ir lėšų telkimas. Ir tik šiame darbe Fondas nori Kuratorijai padėti.

Kuratorija gauna valdišką paramą ir todėl turi laikytis

valdžios nustatytų taisyklių. Konkretiškai tai reiškia, kad Kuratorija metus iš anksto sustato sąmatą, kuri valdžios pataisoma ir priimama. Sąmata turi būti paraiždui vykdoma.

Gimnazija negali atleisti nė vieno mokinio nuo mokesčio arba nepasiturintiems duoti nuolaidą. Tokiu atveju reiškia ieškoti stipendijų, o tai būtų Fondo uždavinys. Aktuali yra naujo berniukų bendrabučio statyba. Tačiau ligšiol gimnazija šiam reikalui neturi teisės rinkti pinigų. Specialiems projektams rinkti pinigų tegalima tik su valdžios leidimu. Tas leidimas tik gaunamas, jeigu užtikrinta, kad lietuviai bent savo trečdalį gimnazijos išlaikymui reikalingų lėšų surinks ir jeigu šitas projektas be valdžios paramos įvykdomas. Jeigu jam reikalinga valdžios parama, tai leidimas rinkti aukas gaunamas tik tada, kai skiriama valdžios parama, nes tik tuomet projekto finansavimas garantuotas. Turint reikalą su nepalankiu pareigūnu iš šitos tvarkos gali atsirasti velnio ratas: pareigūnas gali, pasiremdamas faktu, kad gimnazija šiaip jau vos pajėgia savo trečdalį surinkti savo išlaikymui, atmesti prašymą statybai, nes ne aišku, ar lietuviai savo dalį šiam projektui surinko. O gimnazija, neturėdama teisės rinkti aukų, negali įrodyti, kad ji savo dalį pajėgia surinkti. Kad nekiltų nesu-sipratimų, reikia pažymėti, jog šiuo metu su gimnazija reikalo turintys pareigūnai, labai palankūs. Bet gimnazijos istorijoje jau ir buvo kitaip ir gali būti kitaip ir todėl fon-

das tokiu atveju galėtų padėti. Jis negaus valdžios paramos ir todėl jam nereikia leidimo, rinkti statybai. O surinkęs tam tikrą sumą jau gali valdžios įstaigas per gimnaziją raginti, skirti valdžios paramą.

Fondas reikalingas ir dėl palikimų. Gimnaziją visus gautus pinigus turi iki kalendorinių metų išleisti, ir tai pagal sąmatą. Kas gruodžio 31 d. lieka, reikia grąžinti valdžiai, nes valdžia padengia tik trūkumą, o jeigu metų gale liko, tai netruko. Jeigu, pavyzdžiui, atsirastų didesnis palikimas gruodžio mėnesyje, galėtų pasitaikyti, kad dalis jo netiesioginiai atitektų valdžiai. Ligšiol dar tokių dalykų nebuvo, bet yra geriau, iš anksto apsisaugoti. Todėl fondas reikalingas. Fondas galėtų palikimus priimti ir gimnazijai pinigus pervesti tada, kai jie reikalingi.

Beveik visos privačios mokyklos Vokietijoje turi tokias pagalbines organizacijas. Ir vengrų ir latvių gimnazijos turi tokius šalpos fondus.

Fondas Vasario 16 Gimnazijai Remti jau seniai buvo reikalingas ir reikia tikėtis, kad jam seksis telkti lėšas, parūpinti reikalingų stipendijų ir padėti gimnazijai vykdyti didesnius projektus, kaip dabar naujo berniukų bendrabučio statybą. Bet jo darbas tik tada bus sėkmingas, jeigu visi lietuviai jį remis ir per jį Vasario 16 Gimnaziją.

Fondo adresas: Fondas Vasario 16 Gimnazijai Remti, c/o Litauisches Gymnasium D 684 Lampertheim — Huttenfeld, W. Germany.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Jų Keturios, o Aš Vienas...

V. Kažergius

(Ispūdžiai iš kallonės po Ispaniją, Portugaliją,
dalelę Maroko bei Prancūzijos)

/ tęsinys /

3 val. p.p. buvom vežami apžiūrėti garsiojo meno muziejaus - Prado. Pagal vadovę Teresę, Prado Muziejus, po Luvro, yra antrasis pasaulyje savo apimtimi. Deja, mums teko labai mažai pamatyti - mažai skirtu laiku vos apie tris valandas. Vadovė mus pravedė tik per garsiąjų ispanų dailininkų paveikslus: Velazquez, Goya ir El Greco. Kitų tautybių garsenybes, sako, galėsite pamatyti Paryžiuje. Ji paaiškino kiekvieną ispanų garsenybių paveikslą iki smulkmenų taip, kad kiekvienas iš mūsų viską suprato ir mažai mene nusimanantis. Ir atsiminė, - iki vėl viską užmirš...

Liepos 16 d. iki pietų aplankėme kilimų fabriką ir karalių rūmus.

Fabrikas, kaip man atrodo, yra darbovietė, kur darbas atliekamas daugumoje mašinų pagalba. Šiame, pavadintame kilimų, fabrike visas atliekama tikrai rankomis. Vien prie kilimo 8 metrų ilgio dirba 8 žmonės. Tie, sustoję į eilę moka taip greitai įvairių spalvų siūlus narpinti į ataudus, kad visi stebimės. Vadovas sako, kad 1 kvadratinį metrą išausti ar išmegzti užtrunka 3 mėnesiai laiko. Taigi, tą kilimą 8 metrų ilgio ir 6 metrų pločio turėtų dirbti 18 mėnesių. Teko praeiti per keletą kambarių, kur buvo mezgami kilimai. Jie tikrai yra brangūs. Mums parodė vieną, kuris įkainotas 2 mil. dolerių. Mes nesusigundėm jo nupirkti.

Karališkieji rūmai, kurie jau seniai paversti į muziejų, iš oro atrodo paprastai. Buvome pravedti per keliolika kambarių, kuriuose randasi tiek prabangos ir meno kūrinių, kad sunku ir apsaityti. Rūmų lankymas čia sutvarkytas pavyzdžingai: į kambarį vienu metu įleidžia tik grupę, kur vadovas gali be trukdymų viską paaiškinti. Visų rūmų, turinčių apie 1800 kambarių neįmanoma apžiūrėti.

Po pietų "savanoriai" susigundėm padaryti išvyką, aplankyti vietovę, kuri skirta pagerbti žuvusių per civilinį 1936-1939 m. ispanų karą. Žuvo apie 150.000. Tenka važiuoti į šiaurę nuo Madrido apie 50 klm., kur kalno viršūje įrengta iškalta bažnyčia. Gi lygiai virš tos bažnyčios ant kalno, pastatytas milžiniškas kryžius. Bažnyčios vidus gana kuklus, neaukšta, bet ilga patalpa. Ant sienų iškabinta keletą didesnių kilimų - apie 15 metrų ilgio ir apie pusę tiek pločio. Prie tų kilimų šonų randasi ištisa eilė triubelių, per kurias sklinda vargonų muzikos garsai. Todėl bažnyčioje muzikiniai garsai visur vienodai girdi - mi. Ši vietovė vadinasi "Žuvusiųjų /ar kritusiųjų/ Slėnis". Bažnyčioje randasi antkapiai gen. Franco ir pirmojo sukilėlio, kurio pavardė man iš atminties išnyko. Grįžtant namo, pakeliui sustojom apžiūrėti "El Escorial Karališkąjį Vienuolyną". Tai didžiulė granito tvirtovė, kuri tarnavo Ispanijos karaliams kaip gera poilsio vieta. Pradėta statyti 1563 metais, t.y. 2 metais vėliau, kai karalius Pilypas II perkėlė sostinę iš Toledo į Madridą. Statyba truko 21 metus. Skaitoma, kad tokią pastatą ano meto technika stebėtinai greitai pastatė. Kaip statistiniai duomenys rodo, tam pastatui reikėjo: 1.200 durų, 2593 langų, 89 fontanų, 16 kiemų ir 300 kambarių. Tame pastate yra 1600 meno paveikslų: El Greco, Velazquez'o ir kitų garsiąjų menininkų. Pilypas II buvo labai pamaldus. Taigi jis

Alcantara tiltas ir Alcazaro rūmai

Toledo miesto tipingas pardavėjas

įsakė kambarius jam įrengti panašius į vienuolyno celes, o miegamąjį taip įrengti, kad iš jo jis galėjo matyti koplyčios altorių, kad galėtų melstis net ir gulėdamas. Visos karališkos "celės" buvo mums aprodytos. Pabaigai buvome nuvesti į aštuoniakampį rūšį, esantį po didžiuoju altorium, kur palaidoti visi karaliai, pradedant Karoliu I ir baigiant Alfonsu XII. Sakoma, kad čia yra vienas žymiausių karališkųjų mauzoliejų pasaulyje.

Kai grįžom iš šios ekskursijos, pilni įspūdžių ir papasakojimų nebuvėliams, jie labai gailėjosi, kad juos gal piktoji dvasia prigundė tą laiką vaikščioti po Madrido krautus.

Liepos 17 d. mūsų laukia ilga kelionė - iš Madrido iki San Sebastian apie 500 klm., esančio prie Atlanto vandenyno. San Sebastian galima laikyti Madrido "Palanga". Jeigu Lietuvoje, vasaros metu, daugelis kauniečių važiuodavo atsivėsinti į Palangą, tai Ispanijoje vasaros metu daugelis madridiečių važiuoja į San Sebastianą praleisti atostogų. Taigi, ši graži vasarvietė, turinti 175.000 gyventojų, vasarą prašoka iki 1 milijono. Pati kelionė per kalnuotą Ispaniją nesukėlė kaž kokių įspūdžių. Pusiaukelę pravažiavę, sustojom trumpam laikui Burgos mieste, kur randasi garsi gotų stiliaus katedra. Ją mūsų vadovė sulygino su Koelno ir Reimso katedromis. Burgos katedros vyriausieji architektai buvo vokiečiai. Ją puošia planų ir italų meno darbai. Nepilnai teko ją apžiūrėti, nes dalis Katedros buvo užimta vestuvių ceremonijos. /b.d./

aligimanto skiltis

NOT A LOVE STORY

Teko matyti "National Film Board of Canada" paruoštą ir išleistą dokumentinio pobūdžio filmą juostą, šio rašinio antraštės vardu. Dėl savo tikrai dramatinio realizmo ir visiškai tiesioginio ir gilaus temos pristatymo, tokioje Ontario provincijoje, tas filmas rūpestingų cenzūrų įsikišimu, išvis nebuvo leistas rodyti tos provincijos kine - atruose.

Turinys - šios dienos apžvalga kaip sakoma, seniausios pasaulyje profesijos. Montrealis, New Yorkas, Los Angeles ir kiti didmiesčiai su savo "raudonaisiais distriktais", rodomi be jokių priedangų, kelia beveik šurpą, žinant ir jaučiant prieš kokį didelį pavojų ir nuodą yra išstatytas jaunimas, savaime suprantama, mūsiškių neiški-riant. Tiesą sakant, ne vien tik jaunimas, bet ir kitų kartų žmonės, ypač vyrai (nors visai neišskiriant ir moterų), yra jaudinami, dirginami "X" klasės filmų, sensualinės literatūros, video juostelių, kurioms rodyti aparatus jau vis daugiau namuose turima.

Taip, šio filmo istorija, aišku, nėra graži, bet turinys įspūdingas ta prasme, kad leidžia įžvelgti daug dalykų, vykstančių čia pat aplink mus, mūsų pačių kaimynystėje, kai kada net ir pašonėje. Tiesa, viso tai galima nematyti, ignoruoti ar net galvoti, kad viskas yra gražu, švaru, leistina, būtina, ar, dar kitu atveju, "čia visai ne mano dalykas". Filmas vis dėlto rodo, kad kuo daugiau problema ignoruojama su pornografija nekovojuama, tuo daugiau ir plačiau ji, kaip kokia liga, ėdantis vėžys, vis gausėja, plėtėja, daugiau aukų įtraukia.

Filme - visa eilė pasikalbėjimų su knygų autoriais, psichologais, lygiai ir su pornografinių veikalų, knygų, žurnalų leidėjais, net ir su pačiais "aktoriais", tiek vyrais, tiek moterimis. Visa eilė iliustracinių scenų iš pačių pornografinių filmų, taip vadinamų "live show", "peep show" ir panašių su seksualizmu susištios akcijos, degraduojančios moterį ar ir išvis visą žmoniškąjį orumą.

Taip filmas yra sukrečiantis, gal net biauross ar šlykštus, bet kanadiečiai gamintojai nepabūgo šokiruojančių scenų, vien tik pavaizduoti kokia sunki problema, sunkiai sprendžiama, slėgia kanadinius ir amerikoninius didmiesčius. Taip lyg ir norėtusi galvoti, kad tas seksas, kartu su plintančiais narkotikais, yra lyg ir visai sąmoningai kažkokių jėgų manipuluojamas, laipsniškai Vakarų civilizacijos sunaikinimui ar bent gerokam bendrinių moralinių normų sužlugdymui.

Filmas buvo rodomas, kaip sakoma, visai padoriame, išskirtinio priemiesčio kino teatre. Idomu buvo stebėti publiką įvairiausio amžiaus, daugumoje poros, bet, daugiausiai, jaunesniojo amžiaus žiūrovai (aišku, virš 18 metų amžiaus), kokių buvo jausti, kai toji pati publika juokiasi, ar kitokį pasitenkinantį dėmesį reiškia, tokiose vietose ar scenose, kur, normaliai žvelgiant, nėra nei juokinga, nei susižavėjimo verta. Atrodo, kuo pikantiškesnės akimirkos, situacijos ar gyvuliškas pasitenkinimas rodomos, tuo daugiau ir plačiau žiūrovų akys ekrananimerktos. Žvelgi į tas jaunas poras, vyrus ir merginas, kitu atveju, ir tai ne vienu, vyrus ir žmonas, ir prisiversti galvoti, kad šį filmą jie stebi ne kaip rimtą dokumentinę juostą, bet nuotaikingą pornografiją. Tai labai liūdina išvada, nes žiūrovų daug, keletą savačių vis pratęsiamas demonstravimas, o filmų statytojų intencijos buvo visiškai kitos.

Kodėl apie tai kalbame ir rašome lietuviškoje spaudoje? Ogi todėl, kad visa tai liečia vienodai ir mus ir nesibovinkime galvodami, kad tik mes turime kitokį imunitetą ar esame skirtingi nuo tos aplinkos, kuria, paprastai laikytume ir rimta ir padoria. Trojos arklis jau čia pat, jei ne mūsų pačių, tai kaimynų kieme tikrai. O gal ir toliau guosimės palaimintuoju naivumu?

DAR ŠIS TAS APIE MAIRONI

"Nebeužtvenksi upės bėgimo" yra pirmoji eilutė to paties pavadinimo /"Nebeužtvenksi upės"/ Maironio eilėraščio. Jis pirmąsyk buvo išspausdintas 1895 m., antrašte "Litvomanams" - šitaip nacionalistiškai nusiteikusi lenkų buržuazinė bei dvarininkiškoji spauda su panieka vadindavo lietuvių nacionalinio judėjimo dalyvius, piktinamasi, kad lietuvių inteligentija kovoja dėl savarakiškos lietuvių kultūros, gina lietuvių kalbos teises. Ar girdėta, kad lietuvių kalba, tinkančia, šių laikraščių manymu, tik tvartui ir daržinei, kuriama kultūra, rašomi mokslo veikalai, ją naudoja savo tarpe šviesuomenė! V. Zobarskaitė /iš "šimtas literatūros mįslių"/

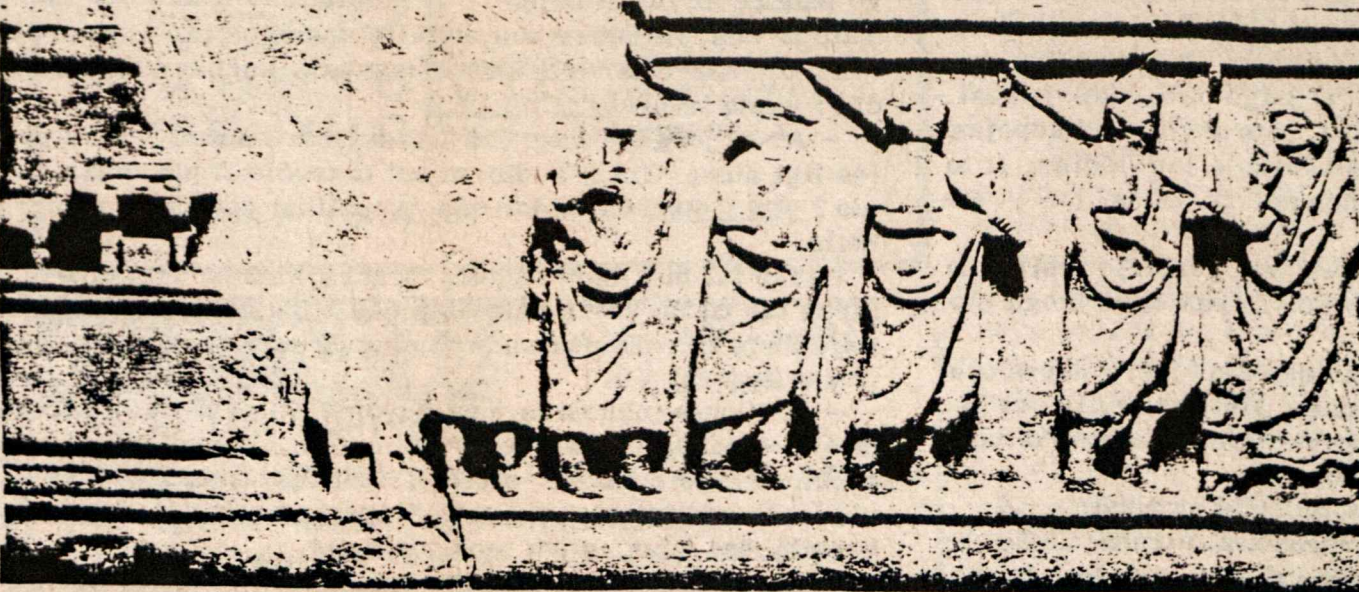
amžiaus, jos būdavo pašvenčiamos šioms pareigoms. Po 30 metų tarnybos jos galėjo palikti šventyklą ir net susituokti.

Laikė savo tarnybos jos dėvėdavo baltą liną apsiaustus, kurių viršus supdavo galvą iki ausų /maždaug, kaip vienuolės, ar Indijos moterys, dėvinčios sari/. Manoma, kad vestalės buvo pas Sabinus Italijoje, dar prieš Romos įkūrimą 53 m. pr. Kr., t.y., pas rusėnus.

Vėliau NUMA /apie 717-673/ perkelia šią instituciją Romon ir ten įkuria 4 vestalių šventoves. TARKVINIUS SENASIS, penktasis Romos karalius 627 m. pr. Kr., padidina tą skaičių iki 6.

Pati seniausia vaidilutė vadinosi Didžioji Vaidilutė ir jos autoritetui turėdavo visos kitos paklusti. Vaidilučių Kolegija, kaip minėjome, buvo panaikinta 389 m. po Kr. imperatoriaus Theodosijaus /kataliko/ ir apie jas vėl išgirstame tik KESTUČIO valdymo laikais, paskutiniojo Krivių Krivaičio, kuris vedė vaidilutę Birutę. /b.d./

"Liktore" ir vaidilutė - vestalė procesijoje urnos bareljefe iš Voltera, Museo Guarnacci.

"Liktore" eidavo procesijoje pirmą imperatoriaus, pirmą konsulų ir vyriausio teisėjo. Jie eidavo eilute ir nešdavo pundą rykščių, kurių viduryje dažnai matydavosiškeltas divišmenis kirvis. Su rykštėmis jie atstumdavo susikimšusią minią, pralaisvindami kelią. Kartu jie buvo ir baudžiamieji daliniai, nes nusikaltėlius plakdavo rykštėmis ar duodavo kirviu per galvą, kol tas "pasitaisydavo"...

BALTO-AISČIŲ CIVILIZACIJOS LIKUČIAI

J.J.B.
/tęsinys /

4. TRUMPA VAIDILUČIŲ /VESTALES/ ISTORIJA
V E S T A buvo Perkūno sesuo. Iš pradžių ji saugojusi šeimos židinio ugnį, vėliau vidinę ŽEMĖS UGNĮ, ir, pagaliau, pačią ŽEMĘ.

Manoma, kad šis kultas /garbinimo paprotys/ yra kilęs iš senųjų persų, be to buvo pagrindiniai vartojamas p e l a s g ū /pylasgū/ plg. Baltuosius Žynius arba "piličėjų" pyliagus, pilistėnus. Jų tauta nešiojo e t h, t.y. g e t ū vardą. H raidė pasidarė lygi G raidėi/.

T r o j o s gyventojai ir romėnai, kurie save laikė tr-jėnų palikuonimis /t.y. r u s ė n a i/, visi tęsė šias tradicijas. Pagaliau apie tai dar žinome ir mūsų laikais, nes B i r u t ė buvo vaidilutė.

VESTOS garbė Romoje, /kaip ir Vilniuje/, degė A m ž i n o j i U g n i s: Romoje panaikinta 389 m. imperatoriaus Theodosijaus, O Vilniuje - Jogailos 1387 metais.

Iš pradžių Vesta /kaip vėliau Marija/ neturėjusi savo paveiklo ir buvo garbinama u g n i s pavidalo simboliu. Vėliau ji vaizduojama kaip išmintinga ir graži moteris, rankoje laikanti t i a r ū ir apsupta laumės Juosta, vėliau S a u l u v a /saule/, kaip ir Marija, vėliau vaizduojama Aušros Vartuose/.

VESTALĖS arba VAIDILUTĖS buvo Vestos "kuni-gės" ir jų pagrindinė pareiga - saugojimas š v e n t o s i o s U g n i s, kuri degė amžinai šios deivės /valdovės/ garbei pastatytų š v e n t o v ū aukuruose. Jos taip pat atlikdavo ir kitas reikalingas apeigas.

Vaidilutės, per jų 30 metų tarnybą, turėjo išlaikyti mergaitiškumą - "nekaltybę". Jeigu kuri pažeisdavo šį įžadą, būdavo gyva užkasama į žemę. Jei kuri per neapsižūrėjimą leisdavo ugniai užgesti, ta būdavo plakama rykštėmis.

Iš kitos pusės jos turėjo dideles privilegijas: būdavo atleidžiamos nuo tėvų ar globėjų autoriteto, l i k t o r e s procesijoje eidavo pirmą jų. Joms nereikėdavo daryti priesaikos teisme, nes ir taip būdavo jomis pasitikima.

Kiek galint, vaidilutės būdavo pasirenkamos iš kilmingesnių šeimų tarpo. Būdamos jaunos, tarp 6-10 metų 1983. I. 6 |

saulėžiūros, filosofijos ir kt. klausimais.

Šiomis dienomis iš spaudos išėjo pirmas iš keturių ALMA MATER numerių. Leidinys 103 psl. su pavarčių rodikliu, spausdintas Čikagoje.

Kviečiame Jus užsisakyti ALMA MATER Nr. 1 ir paremti PLJS Valdybos pastangas skleisti pagrindinės Lietuvos jaunosios kartos žodį.

Prašome mokėti JAV valiuta. Čekius ir pinigines perlaides rašyti: PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA ir siųsti PLJS Valdyba "Alma Mater" Nr. 1, 5620 South Claremont, Chicago, IL, 60636, USA.

ALMA MATER Nr. 1 kaina \$3. Norint gauti paprastu paštu-pridėti 75 c., oro paštu - \$ 2.50.

IŠEIVIJOJE IŠLEIDO PASAULIO LIETUVIŲ SĄJUNGA

ATSIŪSTA PAMINĖTI:

SAULĖLEIDIS, Pranas Naujokaitis. Eilėraščiai. 72 psl. Tiražas 400 egz. Kaina \$4.

Viršelės ir skyrių vinjetės dail. Pauliaus Jurkaus. Išeido "Darbininkas", 1982 m.

Rinkinys padalintas į du skyrius: "Gintarinis Saulėleidis" ir "Sutems Tamsi Naktuzėlė", viso 43 eilėraščiai.

Pranas Naujokaitis

ŽAIZDA ŠIRDY

Griežlėlė verkia lizdo,
Bitelė ieško žiedo,
Žuvelė - sietuvėlės...

Nebėr griežlėlės
Žydinčioj lankoj,
Nebėr beržų kalnelyje,
Toli paliko mėnesienos
Ir tos svajonės po beržais...

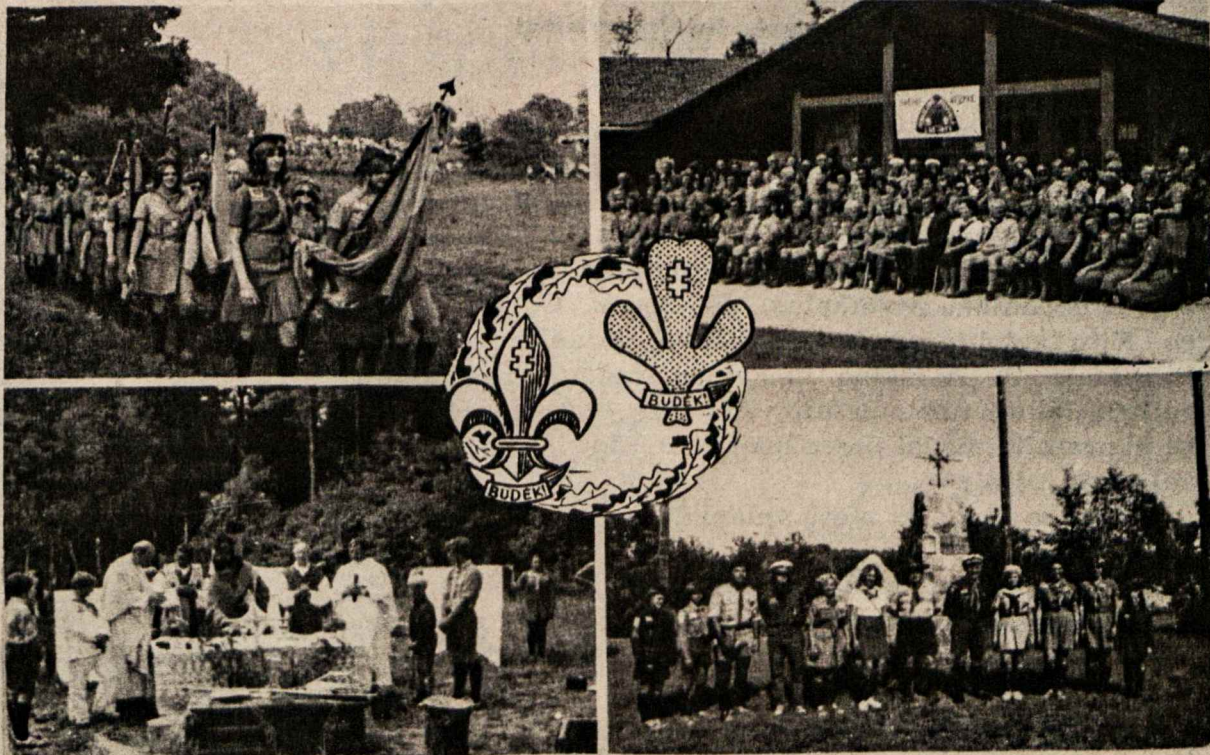
O buvo ten gražu:
Vasarvydžio rytą,
Į pievas lijo sidabru,
O vakaro gaisrai
Į auksą pavertė medžius
Ir paliepė spindėt
Krantus...

Buldozeriai išgriovė sodą
Ir gimto namo slenkstį,
O upės vagą vingiuotą,
Išvaizdžią, turiningą,
Ištiesino
Užgriūvančiu, purvinu grioviu...

Griežlėlė verkia lizdo,
Bitelė ieško žiedo,
Žuvelė sietuvėlės...

Širdy žaizda negyja:
Nebėra tėviškės,
Nei vyšnių sodo,
Nei tų beržų kalnelyje,
Kur širdį linksmino,
Kur skleidėsi jauna svajonė...

Griežlėlė verkia lizdo,
Bitelė ieško žiedo,
Žuvelė - sietuvėlės...

Lietuvių skautų stovykla "Romuva" minėdama savo dvidešimtmetį, atsiuntė "NL" redakcijai šį sveikinimo atviruką

Montrealio skautų mugėje - skautas Vytis Gintaras Brikis, vienas iš vadovų.

KUR MANO ISLANDIŠKA STRIUKĖ?

Stig Dagerman

Apysaka

/tęsinys/

Čia ir vėl ta prakeikta išgrauža. Dabar kepėjo mergina turbūt mano, kad esi girtas. Beje, ji visai nieko. Tad eini iš paskos ir žnalbai jai į malonias vietas. Tada kepėjas liepia duoti jo merginai ramybę. Vadinasi, pagirios prasideda - nuotaika prasta, bet šiaip jis labai neblogas vyras. Kepėjas įlipa į automobilį, mergina atsisėda šalia jo, pats irgi išriopšti į vidų. Jie turbūt manė, kad sėsies ant užpakalinės sėdynės. Laukit, sėsiuos. Smagu taip sėdėti greta merginos. Jei tik pasitaiko proga, tai žmogus nežiopšai.

Dabar kepėjas turbūt parodys ką moka. Lėtai ir atsargiai jis išvažiuoja į gatvę, ir šviesas šikart įjungęs. Bet paskui ima lėkti smarkiau, ir paneliukas ima šokinėti ant sėdynės. Nebloga ji, ir dar neaišku, kas su ja miegos. Žmogus nesi didelis bobišius, bet surasti merginą tau niekada nebuvo problemos.

- Aštuonis mėnesius buvom toj prakeiktoj Laplandijoje, - sakai merginai, bet ji tik nusijuokia.

- Taip, taip, taip, - sako kepėjas ir paleidžia automobilį greičiau.

Taip. Taip. Taip. Tarsi nemokėtų kitų žodžių.

Bet automobilyje staiga pasidarė tvanku. Ima pilti prakaitas, jauti kaip jis tiesiog upeliais teka. Motoro užimas spengia ausyse. Ir viskas ima kilti į viršų. Išmetamieji vamzdžiai, matyt, sugedę, ir dujos patenka į vidų. Bet kepėjas nieko nesako. O mergina sėdi šalia ir glosto kepėjui smakrą. Vis tvankiau ir karščiau darosi, savijauta tokia, tarsi kas tau pumpuotų viską į viršų. Čia dar tas prakeiktas pudingas, kurį valgei nemie. Ir kelias pradeda vingiuoti. Vėjas suka gatvę į ritinį, o tvoros siūbuoja taip kad tavo suima jūros liga. Atidaryti langą! Bet nutveri ne tą rankeną: atsidaro durys.

- Po velnių! - surinka kepėjas ir ima važiuoti lėčiau. Ko jis čia rėkia. Tik tegu nemano, kad leisiesi komandujamas kažkokio prasisiekėlio, kuris nesugeba net grąžinti senų garbės skolų. Bet pro langą padvelkia gaivus vėjas, ir kamštis kakle nusileidžia žemyn. Tuoj būsim prie sėsės namų. Tai čia tada kepėjas važiuojo. Padėkoti jam reikia. Jis padarė viską ką galėjo. O jeigu dabar kelyje pasiimaišytų skardininkas, tai reiktų paprašyti, kad kepėjas ant jo užvažiuotų. Bet kepėjas važiuoja jau lėčiau, ir tu nori uždaryti duris, kol jis nesupyko. Ir padėsi jam. Nes dabar kaip tik ta vieta.

- Kepėjau, - sakai. Bet čia vėl gerklėje atsiranda kamštis. Matyt, dujų į vidų pateko, ir pasidarė bloga bloga.

- Lauk iš čia, šėtone! - surinka kepėjas, o durys praviros, tai tas ilgai netrunka. Staiga pasijunti gulintis ant kelio ir girdi viduje keikiant kepėją: - Vemti mano mašinoje. Tai velnias. Vemti mano mašinoje...

Mergina uždaro duris, ir automobilis nurūksta.

O gulėti čia ne pyragai. Nenusilaužta, atrodo, nieko, ir blogumas po truputį praeina. Bet kai nori atsistoti, tai ko-4 psl.

jos lyg švino pripiltos. Todėl lieki gulėti ant nugaros, ištiesi ranką ir įsitveri į tvorą. Tai Jakobo tvora. Nenuostabu, kad tavo staiga nukrečia šurpas. Mat pas sėsę tamsu. Tamsu ir visam kely. Ir ne sumautos žvaigždės nematyti. Žmogus jautiesi vienišas, vienišas, koks buvai visada. Prisimeni, kaip buvo per motinos laidotuves, kai visi į tavo šnairom žiūrėjo. Niekada neturėjai artimo žmogaus. Tik tėvas su tavim žmoniškai elgėsi. O dabar ir tėvo nebėr. Dabar čia guli ant nugaros, kur tėvas paskutinį syk nugriuvo, ir jeigu atvažiuotų automobilis, tai dar klausimas, ar spėtų sustabdyti. Nenuostabu, kad imi šniurkščioti. Ir šalta darosi. Ir lyti pradeda. Taip, matyt, čia ir gulėsi, ir permirsi iki siūlo galo. Ir kurių velnių turėjo užteiti tas blogumas. Dabar jie turbūt sėdi namuos virtuvėje, visa gauja, šneka nesąmones ir sako, kad Knutė girdi vėl prisilakė. O ką gali padaryti, kad kojos kaip švino pripiltos? Ką gali padaryti, kad suėmė blogumas? Tą prakeiktą pudingą reikėjo jiems palikti, tegu springsta. Tegu dar kai kuo paspringsta. Kaip buvo su motinos testamentu ir kaip Nisė parvažiavo namo ir jį pakeitė, tą tai reikės pasakyti. Tik tėvas tavo mėgo, todėl nenuostabu, kad žliumbi. Ir girtas nesi, nes jeigu būtum girtas, tai negalėtum, po velnių, galvoti apie testamentą. Niekada negalėdavai, kai būdavai girtas. Bet dabar galva blaivi, ir vargas jiems, kai grįši namo. Nes tikrai reikėtų vienam kuriam iš tos gaujos taip užvožti, kad kojas užverstų. Tie, kurie turi daugiausia pinigų, nupirko sumautus vainikus, o tas, kuris šluoja gatves, nepašykštėjo. Niekada nebuvo šykštus. Kas gali tvirtinti, kad buvai nagas? Bet pasaulis nedėkingas. Kas tau padėkos, kad nuėjai į kapines ir nunešei gėlių už aštuonias kronas ant motinos kapo? Arba kad tėvas tuo pačiu laiku kiekvieną mėnesį aštuonerius metus gaudavo pinigų uostomajam tabakui. Ir dvidešimt kronų sukišai taksistui, kai grįžai iš prakeiktos Laplandijos ir gavai spyrį į užpakalį, parvažiavęs namo. Nuosava žmona padėjo tavo išmesti. Klek esi matęs pasaulyje nedėkingumo. Nenuostabu, kad dabar guli aukštelininkas prie Jakobo tvoros ir žliumbi. O čia ties posūkiu pasirodo šviesa. Automobilis atvažiuoja. Dabar pervažiuos tavo, ir gerai. Tada pažūrėsim, ką pasakys ta prakeikta gauja, kuri sėdi virtuvėje. Kažin ar neatsilims kai kurių savo žodžių? Per laidotuves Lidija ir radijo pirklys pasigailės dėl to, ką buvo padarę ar prikaltėję. Ir susilauk tu man tokio galo. Taip ir bus, nes joks automobilis nesustos tokioj tamsoj.

Po to, kai valandėlę buvai negyvas, kažkas tau pašviečia į veidą ir sako:

- Ar tu jergau, taigi čia Lundkvisto Knutas! Prisipylęs ligi ausų. Gal užsodinam ant dviračio ir parvežam namo? Rytoj jo tėvo laidotuves. Nepaliksi juk gulėti vidury kelio.

Dabar tai bus namie šnekų. Manys, kad esi girtas, o tuo tarpu tau tiktai kojos kaip švininės. Tad, užsodintas ant bagažinės ir vežamas namo, tu duodi kai ką suprasti. Tai ir kai ką kitą.

- Aštuonis mėnesius mes buvome toj prakeiktoj Laplandijoje, - sakai, - ir ten kai ką matėm. Paskui paimi taksi šiaurės geležinkelio stoty, ir bernas, kurį randi virtuvėj lekia per langą, o žmonos šlepetės paskui jį. Ir žmona beveik, bet žmogus juk moki valdytis.

- Taip, taip, taip, - sako berniokas, vedantis dviratį.

Tarsi nebūtų galima pasakyti nieko kita. Jis mano, kad gali kažin ką važduoti vien todėl, kad žmogus atsitiktinai esi bejęs. Ką gali padaryti, kad suėmė blogumas? Nuo to yra tablečių, kitą sykį reikės jų išgerti. Kad nebūtų nesusi-pratimų. O antras berniokas laiko už nugaros kaip žandaras. Jis turbūt negirdėjo nė vieno žodžio, kas buvo pasakyta. Todėl tu pasuki galvą ir pradedi:

- Aštuonis mėnesius buvom toj prakeiktoj Laplandijoje.

- Užsičiaupk, - sako tas mulkis. Tarsi jis pats aštuonis mėnesius būtų buvęs toj prakeiktoj Laplandijoje. Su kaimiečiais nesusišnekėsi. Palaukit, pažūrėsim, ka jūs sakysit kai pagyvensit mieste ir pamatysit tai, kas mano matyta.

Kelias nelygus. Dviratis supa. Tad nenuostabu, kad žmogus ir užmingi. O kai pabundi, tai pamatai, kad jie tavo pastatę prie tvoros, perkūnas žino prie kokios tvoros. Bet pagaliau suprantai, kad tai gimtoji tvora. Eini pagal ją iki mažų vartelių, ir čia tvoros nebėr, o kojos sunkios kaip švinas, bet laikaisi tiesiai. Tai yra priemenėje parpuoli, - taip velniškai tamsu. Lempą galėjo uždegti, žinodami, kad pareisi namo. Bet jie niekada apie tavo nepagalvos. Vienas pats turi šliuožti prie durų, sugrabbalioti rankeną ir atsistoti. Reikia tikėtis, nė vienas negirdėjo, kad priemenėje pargriuvali. Kitaip iki pat tavo dienų galo kartos, kad tėvo laidotuvių išvakarėse buvai prisipylęs ligi ausų ir nepastovėjai ant kojų. Bet, matyt, tokio pavojaus nėra. Jau vėlu, ir visi miega.

Po velnių! Kai atsidarai virtuvės duris, visi jie sėdi prie stalo ir žiūri į tavo kaip į vaiduoklį. Atvažiavęs Tagę, jaunėlis brolis, jis sėdi su uniforma ir geria kavą. O kai kurie švakar linkę pasišaipyti, tarkim, Ulrikas.

- Tai tu dabar buvai prie kapo, ką? - sako jis. - Tikiosi, neįkritai?

Bet čia Lidija pradeda garsiai bliauti. Žmogus prieini truputį arčiau, blogumas nepraėjęs, todėl atleistina, kad žengi ne visai prie tos kėdės, prie kurios reikėtų. Be to, eini ne prie kokios nors kėdės, o prie plovyklos, nes tenai stovi kaimyno mergina ir plauna indus. Graži ji, nors ir kaimietė. Galima būtų ją apkabinti. Bet ji irgi pradeda rėkti. Velniai žino, ko jie apie tavo prikaltėję, kol buvai kapinėse.

- Duok jai ramybę, - sako radijų pirklys piktai.

O Lidija bliauna kaip pamišėlė.

- Argi nematote, kaip jis atrodo, - pratrūksta ji. - Apsivėmęs ir išsipurvinęs nuo galvos iki kojų. Ir kelnės perplėtos palei antuką. Be skrybėlės. Ir toks girtas, kad nepastovi ant kojų.

Iš kur gali žinoti, kad už tavęs kėdė. Tad ir suklumpi, kai atsigreži. O grynų šmeiščių klausytis negali. Jie gali pliaukšti ką nori, bet gėlių ant motinos kapo nupirkti neįstengė. O kad nueitų ir pasiteirautų pas žmogų, kuris įnešė tėvą pas sėsę, ir sužinotų, kaip viskas buvo, tas jiems nė į galvą neatėjo.

Tad prieini prie stalo ir taip trenki kumščiu į jį, kad Tagės puodukas nukrinta ant žemės. Kai ką jie turi išgirsti. Aštuonis mėnesius buvo slūsta tėvui tabakas, sakai; idomu, kuris iš čia esančių daugiau padarė. Ir motina iki pat mirties gaudavo senas Elindos sukneles. O kad kai kam nepatinka, jog esi gatvių šlavikas, tai tą žinai. Priteršti-tą kiekvienas gali, bet išvalyti - čia tai kas kita.

/b.d./

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

/IŠ SPAUDOS OKUPOUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE/

PANEVŽIEČIAI IŠVYSTĖ SPECIALIĄ BALDŲ GAMYBĄ

Panevėžio baldų gamintojai pirmieji Lietuvoje pradėjo vystyti specialiams reikalingiems baldų kompleksams. Jie aprūpina biologijos, fizikos, chemijos kabinetus ar laboratorijas, gamina mokyklinius baldus ir kt.

Pastarieji yra labai teigiamai įvertinti Leipzige-Vokietijoje, Brno-Čekoslovakijoje ir Maskvos vykusiame tarptautiniame mugėse ar parodose. Panevėžiečių baldus užperka įvairios valstybės.

ŠILUTĖJE – IRKLUOTOJŲ BAZĖ

Šilutės miesto pakraštyje, kuris randasi prie Šyšos upės vagos ir įlankos, įrengta didelė prieplauka ir įsteigta jaunųjų irklutojų bazė. Šalia prieplaukos veikia ir Sportinis Jūrininkystės Klubas, kuris lavina mažųjų laivų kapitonus. 60 jų įsigijo teisę plaukioti galingesniais, iki 100 arklio jėgų motoriniais laivais.

Ši klubą, kaip rašoma, aktyviai remia apylinkės ūkiai ir organizacijos.

DOKUMENTINĖ FILMA APIE KREPŠINI

Pagal savo sukurtą scenarijų, buvusi krepšininke Bytautė Pajėdienė paruošė dokumentinę filmą "Krepšinis, Krepšinis, Krepšinis..."

GRUZIJOS TEATRO GASTROLĖS

Vilniuje, Profsąjungų Kultūros Rūmuose vyko Gruzijos sostinės Tbiliso Pantomimos Teatro gastrolės. Buvo patiekta spektaklis "Lopšinė" – Gruzijos legendų motyvais.

KAUNO KONSERVATORIJOS PENKIASDEŠIMTMETIS

Pirmoji nepriklausomos Lietuvos aukštoji muzikos mokykla – Kauno Konservatorija buvo įsteigta prieš 50 metų. Jos reikšmė kultūriškai gyvenimui visais laikais buvo ir yra labai reikšminga.

Sukakties proga į Kauną buvo atvykęs didelis būrys Konservatorijos pedagogų, studentų mišrus choras ir kamerinis orkestras. Vyko ir paroda "Kauno Konservatorija, 1933–1949".

Nemažas skaičius ją lankė ir baigę, deja, turėjo pasirinkti ir egzilės kelius...

jei ne vaikystėje, tai viduri-niame amžiuje ir dažniausia senatvėje, ypač jei jaunystėje nepaisyta nekeičiamų gamtos įstatymų.

Kas ta senatvė: ar metų skaičius, ar asmens sveikatingumo stovis? Jei mane kas pavadina seniu (esu 83 m.), tai aš protestuoju, sakymas, kad esu tik vyresnio amžiaus, nes esu sveikas, o protinis pajėgumas, nepasiekė užsimiršimo ir pasimetimo stovio.

Negalima tvirtinti, kad senų žmonių autoritetas būtų vertinamas. Seniau mūsų kaimė (Biržų apskr.) senio nesodindavo net prie bendro stalo: sakydavo, jis pamažu valgą, apsilaukęs, – jam paduodavo valgį ant "pečia-lės" – suolo prie duonkepio pečiaus. O dar seniau tuos šimtamečius, ar kad ir nesulaukusius 100 metų, apgyvendindavo jaujoje. Tai patalpa, kurioje džiiovindavo javus ir linus, ir ten būdavo pečiaus. Kai vienais metais užderėjo javai, tai toks jaujoje gyvenęs senis, pritrūkęs sėklos, patarė nuardyti dalį stogo, nes anuomet dengdavo stogus kūlio šiaudais: o tuos kūlius darydavo blokšdami tik parvežtus į klojimą rugius, ir nedidelę rugių grūdų dalis vis tik užsilikdavo tuose stogui dengti pasikirtuose kūliuose.

Arba vėl pasakojama toks beveik anekdotas iš senų būdų laikų. Vieno dvaro ūkvedis įdėdamas pametę pinigų terbelę: seniau nūdieninių pinigų neturėta, taigi nebuvo popierinių pinigų. Šimtamečiai senelis, turėdamas laiko, lankė mokyklą ir rado tuos pinigus. Tas ūkvedis beklaušinėdamas, taipgi pasiteravo pas tą senelį, ar jis neradęs jo pamestų pinigų. Tas gi atsakęs, kai ėjęs į mokyklą, tai radęs pamestą pinigų terbelę. Ūkvedis, pažvelgęs į senelį tik nusijuokė, ir nujojo savais keliais manydamas, kad senelis kalba apie jaunystėje lankytą mokyklą. Prisimenu tokias eilutes apie šimtamečį: "Šimtą metų aš gyvensiu, šimtą metų nepasensiu. Senas, senas bus švarkelis, Kepurėtė bus sena, O man 100 metų – tik vieni juokai".

Jei mūsų seniai baigdavo amžių jaujose, tai visai kitaip elgėsi rusai su seniais: pakinkydavo roges ir nuveždavo juos tiesiog į mišką. Bet vienąsyk, besirušiant tokį senį išvežti ir pamesti į mišką, to rusų ūkininko paauglys sūnus irgi ėmė rengti tuo pat metu mažas rogutes. Tėvo paklaustas, vaikas paaiškino, kad jis rengiąs tas rogutes išvežti tėvui į mišką, kai šis pasensiąs. Susimąstę tėvas ir nebevežė tėvo į mišką...

Ilgamųjų – šimtamečių randame daug kur pasaulyje: tai Himalajų ar Pietų Amerikos Ekvadoro kalnynuose, ar net Užkaukazy ir kitur. Dar prieš

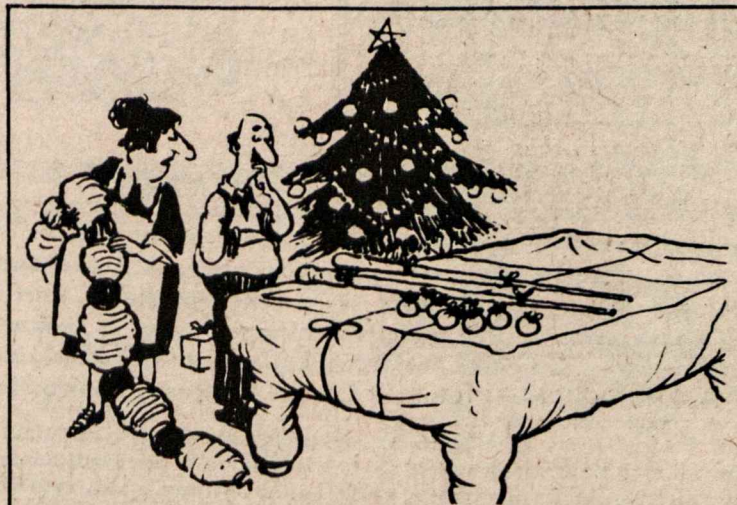
Antrą Pasaulinį Karą skaičiau verstą iš prancūzų kalbos knygutę, kurią parašė 99 metų sulaukęs dr. Geniot. Ten buvo nurodoma kaip užsilaikyti ir tvarkytis ilgamžiui asmeniui. Prisimenu vieną ten aprašytą gyvenimo epizodą. Lijono mieste pietų Prancūzijoje. Ejo gatve vietinis katalikų vyskupas ir pastebėjo senį, sėdintį ant namo slenksčio ir verkiantį. Paklaustas, kokia priežastis jo neskėmės, tas 80 metų senis atsakė, kad jo tėvas 102 metų jį nubaudęs, kam jis neprižiūrėjęs 130 metų senelio.

Štai prieš mane knyga "Living to be 100" (Gyventi 100 m.), parašyta D. Segerberg, jr. ir spausdinta Charles Scribner's sons. New York, 1982. Ten aprašytas gyvenimas šimtamečių, kurių buvo 1200 apklausingi. Kokia gi ta paslaptis sulaukti 100 metų? Pirmas visų tų sen-senių požymis tai darbingumas. Iš pat mažens (dažnas iš jų augęs kaimė) jie nedykinėjo, bet buvo visuomet užimti ir dažniausia nugalėdavo visą amžių sunkiai dirbdami, ilgus valandas – 89%, daugiau kaip 60 metų dirbo 92%, apie 75% – virš 70 darbo metų ir 40% – virš 80 metų. Dažnas mūsų pasakome, kad žmogus paseno nuo sunkaus darbo: tokie atvejai yra labai reti. Žmogui darbas yra biologinė būtinybė, ir ne be reikalo sakoma, kad žmogus be darbo, kaip rėmai be paveikslo. Tai patvirtina ir tų apklausingų šimtamečių gyvenimas.

Tie šimtamečiai, didelė jų dauguma buvo sveiki ir retai kuris yra sirgęs. Todėl jie džiaugėsi gyvenimu ir savo kukliu turtu buvo patenkinti. Kartais esu, kad ir aštuntą dešimtį eidamas pasidaro irzlus, gyvenimu nepatenkintas. Kai lankydavau sirguliuojančių kaimyną, tai jo draugai nusiskųsdavo jo nekantrum, nervuotum, kitų peikimu ir bendra pesimistine nuotaika ir net nutraukdavo su juo santykius. Gi aš buvau jam atlaidus sakydamas, kad tai ligą taip drastiškai pakeitė jo savijautą. Optimizmui nebėlieka vietos jei pasirodo, kad jis sirgo nepagydoma liga, kuri užsitęsė net 8 metus.

Daug tų 1200 apklausiųjų sen-senių buvo patenkinti savo gyvenimu bei nedideliu turtu. Jie skaisčiai – optimistiniai vertino kitus asmenis bei įvairius įvykius: taigi jie viską dažniausiai teisingai, o ne smerkė. Net tie, kurie jau buvo nebepajėgūs save apsirūpinti, vis dar neužmiršdavo šypsni ir giedrų minčių, ypač kai juos atlankydavo artimieji. Nemaža šimtamečių dalis mėgo dainas bei giesmes, nes daina yra lyg savotiškas pakaitalas juokui, kuris aną gydytojų, sutvirtina organizmą. Yra įrodyta, kad negatyvūs jausmai: baimė, pavadas, pyktis, neapykanta, erzėjimas, nervuotumas, apkalbėjimas ir bet kuris kitas ar-

KREMI VEIDRODŽIAI

"Gali spėlioti – tik neliesk, kad nesusigadintų siurprizas!"

dantis ramiai savijautą jausmas veikia žmogaus organizmą, sukeldami ten negatyvius cheminius pasikeitimus ar reakcijas. Bet kuris pasikarščiavimas arba neigiamų jausmų staigus prasiveržimas ardo organizmo lygsvarą ir trumpina gyvenimą. Priešingai, linksmas, besišypsas ar juokiantis, dainuojantis žmogus parodo savo dvasios sveikatingumą, o tokie ir buvo daugelis tų šimtamečių. Tik laisvojo žmogaus spinduliai skaidrins ir vartojo bent kiek alkoholio me savo gyvenimo partnerį. Štai truputis statistikos. Tiesiogiai tarpe buvo ir vyresnių nei 100 metų: 84 buvo 101 vių darbu užpildydami gyvenimą, 38 – 102 m., 13 – 103 m., 10 – 104 m., 8 – 105 m., 19 – laukti 100 metų. 106 – 113 m., 1 – 118 m., 1 – 122 m., 1 – 138 m. JAV-se 1880 m. gyventojų buvo 50,2 milij., gi žemės ūkyje iš jų buvo 23 milij., arba 49% visų dirbančių. Šiandien farmose gyvenančių tėra tik 4%, o dirbančių farmose tik kiek žemiau 4% visų dirbančiųjų. Kad ir sulauksime 100 metų, bet su saule negyvensime. Persiskirti su šiuo pasauliu nebus sunku, jei gyvensime nesmerkdamie kitų ir gelis tų šimtamečių. Tik laisvojo žmogaus spinduliai skaidrins ir vartojo bent kiek alkoholio me savo gyvenimo partnerį. Štai truputis statistikos. Tiesiogiai tarpe buvo ir vyresnių nei 100 metų: 84 buvo 101 vių darbu užpildydami gyvenimą, 38 – 102 m., 13 – 103 m., 10 – 104 m., 8 – 105 m., 19 – laukti 100 metų. 106 – 113 m., 1 – 118 m., 1 – 122 m., 1 – 138 m.

APIE JURBARKĄ

JURBARKAS – tai garsios kryžuočių tvirtovės Georgenburg vieta, nors jurbarkiečiai savo miesto vardą bando kildinti iš Jūros upės, pridėdami jai Barkaus, legendarinio Palmono sūnaus vardą.

Jurbarkas jau nuo senų laikų buvo stambus prekybos centras. Čia baigdamo savo kelionę Nemunu sielininkai ir vytininkai. Sielius Jurbarkė surūšiuodavo ir paruošdavo tolimesniam plukdymui į Klaipėdą.

Prieš I Pas. Karą pro Jurbarką vyko ypač gyva prekyba javais, miško medžiaga, gyvuliais, linais, vaisiais, sviestu ir kitais žemės ūkio gaminiais, su Vokietija.

Nepriklausomybės metu Jurbarkė įsitaisė ir gerai veikė visa eilė įmonių ir įstaigų. Pažymėtina didelis gamalūnas su elektros stotimi ir lėptjūvė, 2 techninės dirbtuvės, rankinių mašinų mezgryklos, 2 vilnų apdirbimo ir verpimo įmonės, baldų fabrikas, javų, linų ir gyvulių supirkimo punktai, kooperatyvas Sūkurys, bankų skyriai, žydų liaudies bankeliai, krautuvės. Be kitų apskirties įstaigų veikė miškų urėdija ir girininkija, džiovininkų sanatorija, 2 vaistinės ir kt.

Didžioji įžymenybė buvo buv. Rusijos kunigaikščio Vasilčikovo dvaro parkas, per kurį teka Mituvos upė. Pagrindinius dvaro rūmus 1915 m. sunaikino vokiečiai. Likusiose šalutiniuose rūmuose 1918 m. buvo įsteigta Saulės dvaras gimnazija, kuri 1931 m. buvo paversta į valstybinę gimnaziją. Dvaro pastatuose buvo įsteigta našlaičių prieglauda, kuriai vėliau pastatytas naujas namas. Veikė ir vaikų darželis bei senelių prieglauda.

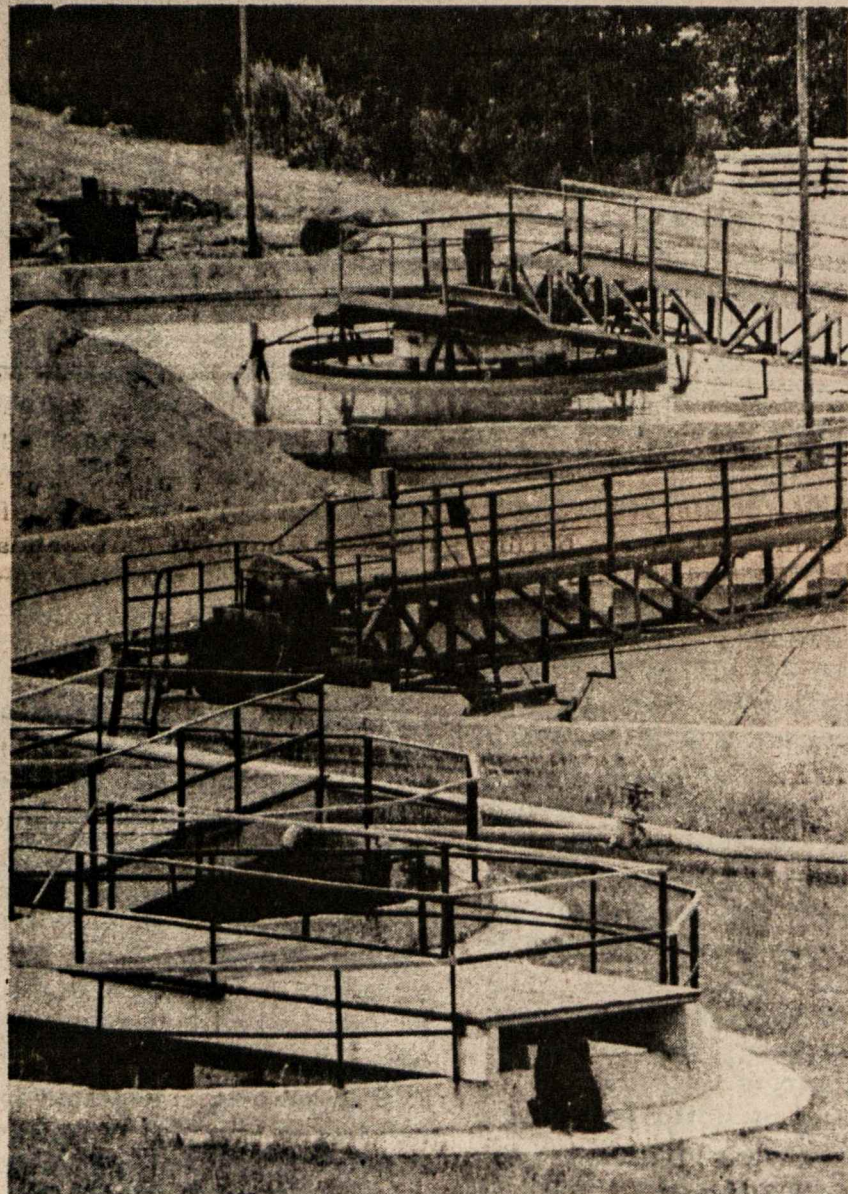
Gimnazijoje mokėsi iki 600 mokinių. Ji pasižymėjo ir tuo, kad turėjo rinkinį archeologinių senienų su rinkytų netoliese esančio Bišpilio piliakalnio kasinėjimuose; prie gimnazijos veikė ir meteorologijos stotis. Ilgą laiką veikė vysk. Valančiaus liaudies universitetas, įsteigtas 1922 m.

Mieste besirandančios gotikos stiliaus bažnyčios varpinė skambėjo didelis amerikiečių lietuvių padovano-tas varpas. 1940 m. – liepos 8 d. didelis gaisras sunaikino bažnyčią ir beveik 2/3 miesto namų.

Evangelikų medinėje bažnyčioje pamaldos būdavo laikomos lietuvių ir vokiečių kalbomis, dvaro parke carų laikais buvo pastatyta maža stačiatikių cerkvė. Senoji medinė žydų sinagoga, statyta 18 a., vienas iš įžymių architektūrinių paminklų. Jos vidus buvo išpuoštas medžio raižiniais, tačiau 1941 m. vasarą, vokiečių priversti, patys žydai ją nugriovė ir sudegino. Mieste buvo ir kelios kitos sinagogos.

Nepriklausomybės metu, vykdam žemės reformą, dvaro žemė buvo išdalinta bežemiams, mažžemiams, miestui ir mokykloms, o miškai suvalstybtinti. /Apie tai dabartinė Lietuvos valdžia neužsimena. Atrodo, kad po carų ir iki bolševikų okupacijos II-jo Pas. Karo metu – nieko pažangaus Lietuvoje nebuvo vykdoma, nieko neat-siekta. Išemigravę tuojau po I-ojo Pas. karo mūsų tautiečiai visai nematę nepriklausomos Lietuvos gyvenimo pažangos, tuo laikurie dar ir tiki.../.

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIMS IR ANŪKAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ – LIETUVIŠKAI!

Pramonės liekanų vandens valymo sistema Grigiškėse, netoli Vilniaus. Čia išvalytas vanduo patenka į Vokės upelį ir neužteršia Neries. Celi liozės ir popieriaus pramonės įmonė sunaudoja daug daug vandens.

AR SULAUKSIM 100 METŲ?

J. Valiūnas

Kas iš mūsų nenori būti sveikas ir sulaukti 100 metų? Kodėl mes siekiame gyventi tokį ilgą amžių, nors daktarai ir higienistai tvirtina, kad normalus žmogaus amžius esąs net 120 metų.

Yra dažnas žmogaus sveikats: Bet kur šiandien rasime asmenį, kuris būtų nugalėjęs visą amžių "normaliai", tai yra pagal gamtos įstatymus, o juk žmogus yra gamtos vaikas. Todėl ir įvairios ligos,

JEIGU GERI IR GALI GERTI – TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI – MŪSŲ

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLICS ANONYMUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE. 8 val. vakaro.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G. : 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);
Henrikui N. : 277-7868; Dainiui L. : 768-9606;
Donaldui D. : 661-1733.

TONY
PHOTO
STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARRIAGE • WEDDINGS
2540 rue SHERBROOKE, E.

MONTREAL, P.Q. H2K 1E9

525-8971

CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11.30 IKI 12 VAL. NAKTIES

Programos vedėjas: L. STANKEVIČIUS

1053 Albalen Cr. Duvernay, P.Q. Tel.: 669-8834

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

10 % už 90 dienų term. indėl.
10 % už 6 mėn. term. indėlius
10½ % už 1 metų term. indėl.
10 % už pensijų planą
12 % už namų planą
0 % už specialią taup. s-tą
8½ % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas

IMA:

už asmenines paskolas
nuo 16 %
už mortgičius nuo 13 %

AKTYVAI VIRŠ 32 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta sutaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,

Telefonai: 532-8723

Toronto, Ontario

ir 532-1149

M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 20 milijonų

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10-3
Antradieniais 10-3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10-8
Penktadieniais 10-8
Šeštadieniais 9-1
Sekmadieniais 9.30-1

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius 10 %
180-185 d. termin. ind. 10 %
term. indėlius 1 metų 10½ %
pensijų s-ta 10 %
spec. taup. s-ta 9 %
taupomąją s-ta 8½ %
depozitu-čekių s-ta 6 %

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo 16 %
mortgičius nuo 13 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybės pagal sutaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paroduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

KALĖDINIŲ POBŪVIS LIETUVIŲ NAMUOSE

Lietuvių Namų tarnautojams ir talkininkams su-ruoštas kalėdinis pobūvis gruodžio 7 d. praėjo labai malonioje nuotaikoje.

IN Valdybos p-kas V. Dauginis padėjo visiems talkininkams ir tarnautojams už sąžiningai atliktus darbus per 1982-sius metus.

1982 m. IN patalpas nemokamai naudojo 34 lietuvių organizacijos posėdžiams, susirinkimams, repeticioms. Nuomos vertė būtų \$39.000.

Meninėje programoje dalyvavo I. Pocienė, I. Mačionienė ir J. Maniška.

'AITVARO' DEŠIMTMETIS

Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo Menėje Toronto Teatrinis Vienetas AITVA-RAS, minėdamas savo veiklos dešimtmetį suvaidino Vyt. Alanto 3 veiksmų komediją "Buhalterijos Klaida".

Režisavo AITVARO vadovė Aldona-Dargytė-Byszkiewicz.

Spektaklis bus pakartotas sausio 9 d., 3:30 v.p.p.

AKTUALI PASKAITA

Adv. A. PACEVIČIUS pakviestas skaityti aktualią paskaitą LIETUVIŲ NAMUOSE, SAUSIO 30 d. Bus liečiami PALIKIMŲ ir TESTAMENTŲ reikalai.

JEIGU GERI IR GALI GERTI — TAVO REIKALAS

JEIGU NORI NUSTOTI — MŪSŲ.

ATEIK ! LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ 119 MIMICO AVE. (Royal York Rd. ir Mimico Ave. kampas) TORONTE, 7.30 v.v.

SKAMBINKIT Tel.: 487-5591

winnipeg

NEPAMIRŠTA KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Š. m. lapkričio 21 d. (sekmadienį), 2 val. p.p. Lietuvių Klubas salėje įvyko Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimas, į kurį susirinko apie 40 dalyvių. Salė buvo papuošta Lietuvos trispalve ir Kanados vėliavomis. Minėjimą atidarė Vincas Januška, tar-damas įvadinį žodį. Prie garbės stalo buvo pakviesti Liet. Nepriklausomybės kovų dalyviai: V. Steponavičius, Mykolas Januška ir Antanas Samulaitis.

V. Januška trumpai apibūdino 1941-jų metų sukilėlių kovas, o ypatingai atžymėjo, kaip partizanai birželio 23 d. užėmė Kauno radio "Studiją" — radiofoną. Šią temą klau-sytojai su įdomumu išlausė.

Mano maža pastaba: Kauno radio stotis, Žaliame kalne, buvo užimta truputį kitomis aplinkybėmis, kur dalyvavo ir Amerikoje gyvenęs elektros inž. Bronius Budginas. Jis savo laiką lankėsi ir mūsų Winnipege, o Lietuvių Klube davė išsamią paskaitą. B. Budginas 1966 m. rugsėjo 12 d. Santa Monica-Kalifornijoje tragiškai mirė elektros srovės nutrenktas. Jis buvo vienas iš Kauno Radio Stoties išgelbėjimo dalyvių. Spaudoje apgailestaujama, kad jis mažai tepalikio

žinių apie Kauno Stoties išgelbėjimą, bet dar gerai, kad J. Šlajus jo pasakojimus aprašęs savo atsiminimuose. Jis savo atsiminimus rašė "Dirvoje", kurie buvo pavadinti: "Ką rasiu sugrįžęs?" Tų atsiminimų autorius, prasidėjęs vokiečių — rusų karui 1941 m. birželio 23 d. iš Kauno kalėjimo, kartu su kitais kaliniais, išsilaužęs. Neužmirškime, kad pirmoji karo pradžią įvyko birželio 22 d. gražaus sekmadienio ankstyrytą, prasidėjus masiniam vokiečių kariuomenės puolimui. J. Šlajus tada netikėtai susipažinęs su tuo metu buvusiu Radio Stoties v-ku, kuris papasakojo, kaip jis išgelbėjęs Kauno radio stotį.

1941 m. birželio 23 d. naktį rusų dalinys bandė pulti stotį, norėdami ją išsprogdinti, bet viduje įsitvirtinusių būrelio partizanų buvo atmušti. Tuo metu Kauno Kultūros Rūmuose įsisteigę partizanų dalinys, kuriam vadovavo ats. kpt. M. Tamebūrys buvo ir inž. B. Budginas, kuris palaikė ryšį su Radio stotyje įsitvirtinusių partizanais. Masės rusų kareivių traukėsi link Ukmergės plento. Ažuolynė burdė rusų išstatyta priešlėktuvinės artilerijos baterija. Kultūros Rūmų gynimo partizanų būrys buvo lyg apsup-tas rusų kariuomenės. Partizanų būrys neturėjo pakankamai ginklų nei šovinių, bet laimė nusišypsėjusi, nes Parodos aikštėje esančiuose paviljonuose buvo užtikti rusų ginklų sandėliai. Juose buvo daug šautuvams ir kul-kosvaidžiams šovinių, pa-prastų ir automatinų šautuvų ir lengvųjų kulkosvaidžių. Juos tik reikėjo paimiti bet kaip? Per visą Žaliakalnį link Ukmergės plento plūdo beveik nepertraukiamos srovės rusų dalinių, tad gavėmis su nešuliais partizanai negalėjo praeiti. Bet staiga sugalvota rastos šaudmenis gabenti sanitariniuose krepšiuose, kurių buvo ras-ta Kultūros Rūmuose, o bal-tus raiščius su raudonais kryžiais patys pasidirbė.

"Aplink jau žydi visur atgimimas,
Išpančiotos tautos gyvuoja plačiai,
Ir Lietuvai lemta ne kitas likimas,
Ir Lietuvai aušta laisvės rytmečiai...
Petys gi į petį, na vyrai kas gali,
Sustokim į darbą už mylimą šalį,
Prikelkime Lietuvą mūsų!"

V. Januška visus pakvietė sugiedoti Lietuvos Himną ir tuo minėjimas baigiamas.

Po programos prasidėjo vaisės, kavutė ir vieni kitų praeities nuotykių prisimini-mai, kas užsitęsė net iki 12

B. Budginas pasakojo, kad iš Žaliojo Kalno — Parodos aikštėje rastų sandėlių slap-tai prisinešę tiek šaudmenų bei ginklų, kad užtektų apgink-luoti Kultūros Rūmuose esančius visus partizanus ir be baimės galėję stoti kovon su rusais, kurie iš 23 į 24 d., birželio naktį dar puolė ir mėgino išsprogdinti Radio stotį.

Taip a. a. B. Budginas nupa-sakojo apie Kauno radio sto-ties išgelbėjimą ir partizanų įsitvirtinimą Žaliakalnyje — Parodos aikštės buvusiuose paviljonuose. Tad verta jo atsiminimus, kad ir atski-rais straipsniais pasiskaityti. Per tą pačią partizanų iš-gelbėję Kauno Radiofoną Lie-tuvos Aktyvistų Fronto Šta-bo v-kas Leonas PRAPUOLE-NIS 1941 m. birželio 23 d., Lietuvos Aktyvistų Fronto vardu pakvietė Tautą sukilti prieš sovietinį okupantą, pa-skelbė Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą ir paskel-bė Laikiniosios Lietuvos vy-riausybės sąstatą. Šis trum-pas atpasakojimas atsimini-muose yra gana suglaustas, bet reikalui esant, istorikas suras apšiai medžiagos iš čia paduoto atpasakojimo.

Dabar, sekant tolimesnę minėjimo programą, V. Januška pakviečia šių eilučių rašytoją, kuris šios šventės progą paminėjo ir mūsų Tau-tos atgimimo dainių J. Ma-čiulį — MAIRONĮ, jo 100 me-tų gimimo ir 50 metų mir-ties sukaktis. Šia progą iš jo kūrybos aš padeklamavau VILNIUS, — "Štai ir Vilnius ant kalvos, graži sostinė Lie-tuvos..." Po to buvo pasiū-lyta pasisakyti ir iš garbės prezidentimo dalyviams apie kovas, atkuriant nepriklausomos Lietuvos valstybę.

VI. Steponavičius ap-žvelgė trumpai kovas su ber-montininkais ties Radviliš-kiu, o M. Januška kovas su lenkais ties Širvintais bei kituose frontuose. Užbaigai K. Strikaitis padeklama-vo Maironio eilėraščių kada pastebėjo mūsų Tautai išsi-laisvinimo prošvaisę. Tada poetas šaukėsi į Tautą:

val. nakties.

Rengimo iniciatorius V. Januška visiems dėkoja už atsilankymą, o ypatingai po-noms už skanūs tortus, py-ragaičius, kavutę bei kitus skanumynus. K. Strikaitis

st.catharines

RAMOVĖNAI MINĖJO KARIUOMENĖS ŠVENTĘ

Apie Lietuvos Kariuomenės šventę rašiau šiame savait-raštyje. Šventę ruošė negau-sūs nariai "Ramovės" skyrius Slovakų salėje. "Ramo-vės" skyrius įsikūrė 1955 m. balandžio 24 d., per visą lai-ką nebuvo skaitlingas na-riais, nes maža lietuvių ko-lonija. Beto, vieni pasitrau-kia iš narių tarpo, kiti išva-žiuoja nuolatiniams apsigyve-nimui į kitą miestą, treti miršta. Per tuos metus dažnai kasmet keitėsi. Skyriaus valdybos nuo įsikūrimo, kas metai iki šių dienų ruošė Lietuvos Kariuomenės šven-tės, gegužines ir iš gauto pelno rėmė tautinę, kultūri-nę veiklą. Pirmas ir antras dešimtmetis buvo palankus Skyriaus veiklai, nes tame laikotarpyje vietos lietuviai dar dirbo ir didesnis skai-čius atvykdavo į ruošiamas Lietuvos Kariuomenės šven-tes. Žengiant į trečią de-šimtmetį veiklos, pradėjo rasti veiklai sunkumų. Da-lis narių išmirė. Be to, ir lietuviai pradėjo išeiti į pe-sijas, o šiuo metu didžioji dalis lietuvių yra jau pensi-joje ir amžiaus slėgiami, kad ir buvę aktyvūs Lie-tuvos kariuomenės šventės lankytojai, nebeatsilanko. Jautresnieji lietuviai, kad ir nebegalėdami atsilankyti į Lietuvos Kariuomenės šventę — paremia šventės ruošą aukomis. Paskutiniai metai Skyriaus valdybos yra priverstos rinkti aukų, nes be aukų nebeįmanoma tinkamai paminėti šią šven-tę su programa salėje. Šiais metais Skyriaus valdyba so-lidariai dėjo aukas ir nupir-ko loterijai staliuką. Taip pa-atiskirai auškojo ir pagal aukų lapus. Beto, stambes- nės auka buvo gauta pinigais ir loterijai staliukas iš Jono ir Sofijos Radvilų iš Port Colborne. Radvilai yra se-nosios emigracijos lietu-viai, kurie kasmet didesnę sumą paaukoja skyriaus veiklai paremti. Jonas Radvilas yra nuo pat "Ramovės" skyriaus įsikūrimo parei-gingas narys. Už tai yra prieš kelis metus pakeltas į "Ramovės" Skyriaus gar-bės narius.

Taip pat loterijai staliu-kus paaukojo Juozas ir Van-da Alonderiai ir Pranas Gabrėnas. Vanda Alonde-rienė už nuopelnus "Ramo-vės" Skyriaus veiklos rėmi-me yra pakelta garbės narys. Tenka paminėti ir Oną Staš-kevičienę iš Port Colbo-rne, kuri visuomet atsilan-kius, paremia pinigine auka ruošiant Lietuvos Kariuo-menės šventę. Bet pati di-džiausia auka 1982 m., ruošiant šią šventę yra iš Ha-

miltono Aušros Vartų para-pijos choro. Jie atvyko su autobusu ir nė cento nepaė-mė už tai. Kartu atsivežė ir solistę Aldoną Lauga-lienę iš Cambridge ir iš-pildė puikią programą. Ha-miltono Aušros Vartų para-pijos choro išvyka į mažą lietuvių koloniją yra labai reikšminga, taip kaip šeimai artimas ir mielas sve-čias iš toliau.

Juk Lietuva yra žinoma kaip dainos šalis ir sve-timtaučiams. Lietuvos ka-rys su daina vyko į kovos lauką ir su daina grįžo, nes daina suteikia kariui stip-rybės. Todėl ir dabar lie-tuviai mėgsta lietuvišką dai-ną. Mažos lietuvių koloni-jos jau nebepajėgia atsi-kviesti chorų, todėl Hamil-tono Aušros Vartų para-pijos chorui padėka priklauso ne tik nuo kvietėjų — "Ramo-vės" skyriaus, bet nuo visos lietuvių kolonijos. Kaip cho-ro dirigentė jaunosios kar-tos gabi muzikė Darija De-k-snytė-Powell, sol. Aldo-na Laugalienė, choro a-kompaniatorius, taip pat jau-nosios kartos muzikas Arū-nas Juodelis pasiliks ne-pamiršdami St. Catharines lietuvių, nes Jūs savo daino-mis atgaivinoite dvasinai, su-stiprinoite tautiškai ir užde-gėte stipresnę žvakelę mūsų širdyse ir įgalinoite nepamir-šti Lietuvos savanorio-kūrė-jo ir karių, žuvusių dėl Lie-tuvos Nepriklausomybės.

J. Šarapnickas

London, Ont.

KALĖDINIŲ PARENGIMAI

Londono lietuvių organiza-cijos gražiai atžymėjo Kalė-dinį periodą. Gruodžio mėn. 17 d. Londono Lietuvių Pen-sininkų Klubas surengė gra-žią kalėdinę vakaronę ir pa-sidalino plotkelėmis bei šven-tiniais linkėjimais. Tą pačią progą atšventė savo nario Jo-no Jakaičio 80 metų su-kaktį.

Gruodžio mėn. 15 d. šalia kiekvieną trečiadienį vyks-tančių repeticijų, "Prošvais-tės" Choras taip pat surengė kalėdinę vakarienę ir įvai-rias pramogėles.

Gruodžio mėn. 18 d., šeš-tadienį, Western Ontario Uni-versitete Lietuvių Studentų Klubas dalyvaujant visuome-nei, buvo surengę susitelki-mą — Kalėdinę Vakarienę, loteriją ir susitikimą su Ka-lėdų Seneliu.

Gruodžio mėn. 19 d. Lon-dono lietuvių šeštadieninė Mokykla ir lietuvių Skautų Vietininkija visai Londono apylinkėi surengė Kalėdų Eg-lutę, mažųjų šventę. Moki-niai suvaidino "Mažąjį Ange-lėlį" ir "Gyvąjį Eglutę". At-silankę Kalėdų Senelis pasi-daužė mažųjų lietuvių gimtosios kalbos mokėjimu ir įteikė visiems dovanėlių.

L. E-tas

Simon's TRAVEL Service

KELIONĖS I LIETUVĄ 1983 m.

1. Gegužės 12 — gegužės 26
2. Gegužės 19 — birželio 2
3. Gegužės 26 — birželio 9
4. Birželio 23 — liepos 7
5. Liepos 7 — liepos 11
6. Liepos 14 — liepos 28
7. Liepos 21 — rugpjūčio 4
8. Rugpjūčio 11 — rugpjūčio 25
9. Rugpjūčio 1 — rugsėjo 15
10. Rugsėjo 8 — rugsėjo 22
11. Spalio 6 — spalio 20
12. Gruodžio 19 — sausio 2

Kelionės patvirtintos savaitei arba dviem savaitem į Vilnių bei kitus Europos miestus.

SMULKESNIŲ ŽINIŲ TEIRAUKITĖS

TORONTO Tel.: (416) 532 — 8772 arba 537 — 3060
MONTREALIS — (514) 669 — 8834 — L. Stankevičius
LOS ANGELES — (213) 660-6600 — J. Petronis

2385 Dundas St. W.,

Toronto, Ont. M6P 1X2 Canada

TELEX 06-986766 TOR

Savininkai Vytautas ir Audronė Siminkevičiai

(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

DRESHER

INSURANCE &
REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. — 12 v.p.p.

Narys of "Better Business" Buro

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

V. Bačėnas

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

Visais kelionių reikalais

bet kur pasaulyje skambinti:

Tel. 533-3531

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ

KREDITO

KOOPERATYVAS

TALKA

830 Main St. E.

L8M 1L6

Tel.: 544-7125

Kviečia visus lietuvius pasinaudoti teikiamais patarnavimais

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 8,75%
skaidines palūkanas
už santapus 8 %
term. depoz. 1 m. 11 %
term. depoz. 3 m. 12 %
reg. pensijų fondo 9,5 %
90 dienų depozitus 11 %

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 13,5 %
asmeninės paskolas 17 %

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda
Nemokamas pilnas čekių aptarnavimas

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais
nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v.p.p. penktadieniais
nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r.

LIETUVIAI VEIKIA

HAMILTONO PARAPIJOJE

Hamiltono Parapijoje lapkričio 28 dienos sekmadienį, po pamaldų eidami iš bažnyčios, galėjo pasiimti Vilniaus Aušros Vartų lietuvių parapijos Biuletinį Nr. 1 išleista, pradėjus eiti klebono pareigas kun. J. Liauba, OFM.

Biuletenis pradėtas V. Kurdirkos žodžiais: "Tegu Tavo vaikai eina vien takais dorybių, Tegu meilė Lietuvos dega mūsų širdyse". Toliau nurodama būsimų mišnių intensija savaitės bėgyje, organizacijų veikla paskutiniame metų mėnesyje — gruodyje. Na, o 1983—Naujieji Metai — lietuvių parapijoje bus pradėti nauji posūkiai — sausio 9 dienos sekmadienį, Jaunimo Centro salėje šaukiamas Visuotinas Parapijos narių Susirinkimas, kurio metu bus išrinkta Parapijos Taryba. Kokie veiksniai išplauks iš tos Tarybos — nieko nepasakyta. Tačiau, 1983 m. sausio 9 dieną, parapijos ekzistencijoje skaitytina istorinė diena.

Įsikūrus parapijai, buvo išrinktas jos Komitetas, bet po trumpos jo veiklos, tada klebono kun. J. Tadarauko buvo pakeistas į pasirinktų asmenų komitetą, kuris dar ir dabar tebėra gyvas ir tokiu bus iki aukščiausių minėtų datos. Šis apie 30 metų išbuvęs komitetas, galima sakyti, išsitarnavęs pensiją, jei ne dėl amžiaus, tai dėl ilgų eilės metų tarnybos savo parapijai.

Z. P.

montreal

MONTREALIO LIETUVIŲ CHORŲ KELIONĖS

/pagal choristo A. MICKAUS išpūdžių atpasakojimą D. N. Baltrukoniui/.

Gruodžio 1 d. pavakare prie Aušros Vartų šventovės rinkosi Montrealio lietuvių choristai didžiajai kelionei į Baltimorę ir New York'ą. Važiuoja Montrealio Lietuvių Choras, kurį daugumoje sudaro AV Parapijos Choro

sistatė policija, kol viską surašė ir vėl viena valanda praslino. Pagaliau su policijos palyda pasiekiamė Baltimorės Lietuvių Klubą salę. Repeticijai laiko jau nebeliko.

Baltimorės lietuviai mus priėmė ir vaišino, kaip įmanydami. Jau ir 7 v., o mūsų technikai vis dar galutinai garso instrumentų neįsėdės. Taip ir pradėjome programą 8 val., be jokių repeticijų mums naujoje salėje. Vis dėlto, programa pavyko gerai. Publika buvo labai entuziastinga. Mūsų maestro Aleksandras Stankėvičius grojo elektriniu pianinu ir dirigavo. Programa, paįvairinta solo, trio ir Okteto dainavimais, buvo tokia:

1. Tyliąją Naktį — J. Naujalis /A. Stankėvičiaus aranžavimas/. 2. Skubinkit, Piemenys — M. Petrauskas, 3. Nakties Tyloje — J. Siniauskas, 4. Piemenėliams, Vargdienėliams — J. Naujalis, 5. Gloria In Excelsis Deo — solo jauna choristė Monika Ruffo, 6. Pagarbos Giesmė — A. Stankūno — išpildė Montrealio Vyrų Oktetas, 7. Linksmų Žinių Sulaukėm — Isaac Walts, išpildė "Pavasario" Mergaičių Trio /Daiva Jaugelytė, Monika Ruffo ir Živilė Jurkutė/, 8. Tyliąją Naktį — J. Naujalis, 9. Sveikas, Jėzau, Gimusis — J. Naujalis.

Po trumpos pertraukos: 10. Linksmą Giesmę — J. Naujalis, 11. Berneliai, Kelkit — J. Švedo, 12. Deck The Halls — "Pavasario" Mergaičių Trio, 13. Adeste, Fideles — J. Reading — solo jauna pavaršietė Teresė Keršytė, 14. Sancta Maria — C. Gounod — Montrealio Vyrų Oktetas, 15. Ateikit, Vaikeliai — A. Aleksio, 16. Tyliąją Naktį — F. Gruber'io, 17. Linksmų Kalėdų — A. Stankėvičiaus. Šis paskutinis kūrinys susilaukė didžiausių plojimų ir ovacijų. Instrumentais palydėjo: elektr. gitara — Marc O'Farrel, būgnais — Richard Pelletier, bosine gitara — Claude Menard — elektr. pianinu — muz. A. Stankėvičius.

Po koncerto choristai šoko ir linksminosi iki ankstyvo ryto. Po to buvo išvežti į privačius namus nakvynei pas Baltimorės lietuvius. Visi turėjome susirinkti 7 v. ryto prie Lietuvių Klubo. Paskirtu laiku jau beveik visi choristai yra, bet mūsų autobuso — dar nematyt. Pagaliau atvažiuoja vėl puse valandos pavėluodamas. Jau sakom, važiuosim, bet trūksta dviejų muzikos technikų! Jau ir 9 v. ryto... Pagaliau jie atsiranda! Matyt, iš pokvarkščio buvo gerokai — "pavargę".

Pajudame link New Yorko. Visi laimingi ir dėkingi Baltimorės lietuviams. Jau matosi New Yorko bokštai ir tiltai. Smarkiai vėluojame. Rūkas nepaprastai. Tiltai — lyg debesys.

Atrodo, lyg į dangų važiuojame. Per autobuso garsiakalbius skamba mūsų kalėdinės giesmės iš plokštelių. Gieda visas choras autobuse.

Jau ir 1 v. p.p., kai pasiekiamė Brooklyną. Ir vėl — kur ta salė? Mūsų žemėlapių seni, gatvės komplikotos. Važiuojame dar valandą. Choro veteranai čia yra buvę 1974 m., bet kas čia atsimins tas gatves. Tai taip ir vėl atvykome pavėluotai. O dar blogiausia — kad negalėsime savo elektroninių įrenginių išdėstyti, nes scena užimta kita programa. Bet mūsų maestro Aleksandras nenusimena. Jis su entuziazmu visiems įsako giedoti stipriai ir bus gerai. Anot jo — mūsų repeticija buvusi Baltimorėje, kuri labai gerai pavykusi, o koncertas būsiąs čionai — New Yorke.

Puikiamė Brooklynio Lietuvių Kultūros Židinyje tautiečiai švenčia JAV Lietuvių Bendruomenės, New York'o Apylinkės 30 metų sukaktį. Salė pilnutėlė tautiečių. Bet kita bėda — maestro užmiršo Baltimorėje savo scenos aprangą — fraką. Vienas iš choristų paskolino savo. Pagaliau, gerokai pavėlavę, pradėdame programą. Ji tokia pat, kaip Baltimorėje. Čia irgi buvome sutikti entuziasmingai. Ypač patiko A. Stankėvičiaus "Linksmų Kalėdų" kompozicija.

Po koncerto, Brooklynio lietuvių mus vaišino kuo puikiausiai. Labai nuoširdūs žmonės.

Atsisveikiname su visais ir patraukiame namo. Sudiev, Brooklyn, ir didelis ačiū visiems!

Visi choristai vežamės namo puikiausius išpūdžius. Šviesose matosi New Yorko dangoraižiai — "Empire State", "Chrysler" ir kiti pastatai. Vėtrėnai choristai prisimena 1974 m. vizitą šio didmiesčio centre ir puikias vaišes. Daina skamba autobuse. Vadovas H. Celterius dėkoja visiems, ypač A. Stankėvičiui už gerą choro pasisekimą išpildant programas. Skamba dainos senoviškos ir stovyklinės. Atšventėme net 2 gimtadienius: Daivos Jaugelytės ir Vyto Murausko. Atsirado iš choro piršlys, kuris suporavo 2 choristus — AV choristą su "Pavasario" Choro mergaite. Skamba juokai ir dainos. O tas gruodžio mėnesio oras netikėtai toks šiltas ir malonus!

Važiuojame visą naktį. Ankstyvą rytą pasiekiamė Kanados sieną. Choristė Daiva Jaugelytė telefonu praneša į namus, kad atvykstame. Montrealį pasiekiamė pilant nemenkam lietuvi. Mūsų laukia būrys automobilių. Visi atsisveikiname ir skirstomės į namus taip reiklaingam poilsiui.

Dėkingi esame abiem Celteriams — Haroldui už puikų vadovavimą ir Elvyrai

SVEIKINAME

gimines, draugus ir pažįstamus su

šv. Kalėdomis

ir Naujais

1983 — čiais metais

Danutė ir Juozas DANIAI

Ottawa, Ont.

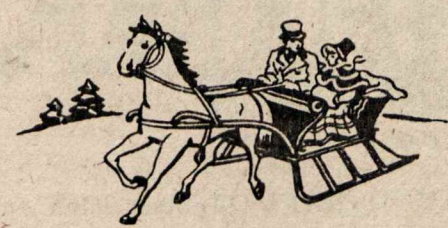

Kalėdų ir
Naujų Metų
proga

SVEIKINA

savo gimines, draugus ir pažįstamus,
linkėdami linksmų švenčių ir laimingų Naujų Metų!

Sofija ir Juozas SKUČAI

PADĖKA

Sulaukus 70 metų amžiaus, kartu ir gimtadienio progą, už man suruoštą pagerbimą dėkoju mielam broliui Viktorui SUŠINSKUI ir P. RAZANUI už jų pastangas ir darbą, ir visiems už atsilankymą tame subuvime gruodžio 10 d. penktadienio vakarą Aušros Vartų Parapijos patalpose.

Dėkoju mūsų gerb. klebonui Tėv. J. KUBILIUI, kuris buvo atjęs palaiminti stalą ir pasakė kalbą šaulių organizacijos vardu, kuri leidžia mums vadintis sesėmis ir broliais. Jo pasakyti žodžiai man liks prisiminimuose. Visiems kartu dalyvavusiems draugams ir pažįstamiems, kurie tą dieną atsiminė mane vargšą našlaitį, sakau širdingą ačiū!

Stasys REUTAS

už taip gerą mergaičių glėbį.

Tad — iki kito karto, mielieji tautiečiai! D. N. B. ● J. BATAITIS, KLB Sudbury A-kės V-bos p-kas, lankėsi Montrealyje švenčių metu ir svečiavosi A. Žiuko šeimoje.

METUS UŽBAIGIANT
"NL" Spaudos Bendrovės Valdyba su laikraščių leidyklos darbuotojais ir tautiečių choristais prieš Naujųjų Metų išvakarės susirinko į Redakcijos ir Leidyklos patalpas pasidalinti paskutiniųjų metų darbo išpūdžiais. Palinkėta ir tikimasi gerų ir geresnių 1983-ųjų.

"NL" parengimų ilgametė

prp.

SELF SERVICE

VERDUN SHELL

5860 AVE. VERDUN

Atidaryta nuo 7 val. ryto iki 11 val. vakaro.

- VISŲ RŪŠIŲ MECHANINIS TAISYMAS
- SUTVARKOMI KITI IŠSIDERINIMAI (Tune up)
- PATIKRINAMAS IR ATSTATOMAS MAŠINOS LYGIS
- PAKEIČIAMSI STABDŽIAI (Brake)

(Lietuviams specialioji nuolaida)
(Atidaryta šeštadieniais)

766-4495

VISOKE KITAS PATARNAVIMAS (Towing)

Embassy Fur Mfg. Reg'd.

1449 St. Alexander St. Suite 209, Mayor Bldg.

SUTAUPYKITE NUO \$500.— IKI \$1000.— PIRKdami
GARANTUOTAI NAUJUS KAILINIUS PALTUS TIESIAI
IŠ FABRIKO. DAROMI PATAISYMAI BEI PERSIUOYIMAI.

Tel. 845-2912 **EMBASSY FUR.**

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Ave
Chateauguy, Verdun, Que.

Tel: 691-4763 Tel.: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

3 Hour Service

\$ 1.50 kelnes pristatant ir atsiimant

SKAMBINKIT: 365-7146

NETTOYEURS CLEANERS

365-7146
1061-A CENTRALE

365-1143
495-986 rue. Lasalle

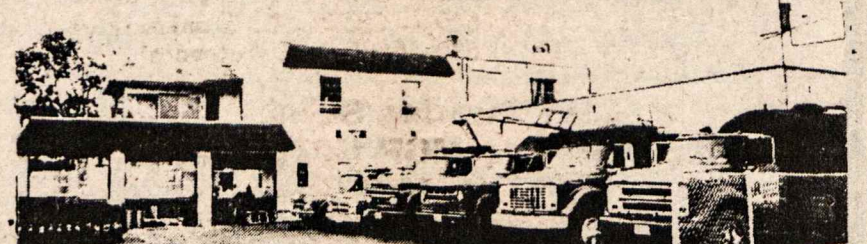
766-2667
2006 ALLARD

GUY RICHARD

ROOFER — COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atliekėjas stogadengys
GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja.
Darba atlieka sažiningai ir prieinamomis kainomis.
Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: **364-1470**

ŠALPA" RENGIA PIETUS
Šių metų SAUSIO 16 d., AV parapijos salėje, tuojau po II val. pamaldų, KLB Montrelio Apylinkės Šalpos skyrius rengia karštus pietus, iš kurių likęs pelnas bus skirtas šalpos reikalams. Atsilankydami išgirsime pranešimą apie šalpos veiklą ir dalyvaudami pietuose, suteiksim malonumą ir sau, ir kitiems, dirbantiems šalpos darbą.

Šalpos Skyriui jau eilę metų sėkmingai vadovauja Kostas Toliušis.

AV PARAPIJOJE per 1982 metus buvo palaidoti 12, pakrikštyti - 13.

Tėv. J. ARANAUSKAS išvyko 2 savaitėms.

• Dr. V. PAVILANIS paaukojo savo ūkyje išaugintą jautį AV parapijos kunigų ir Seselių maistui.

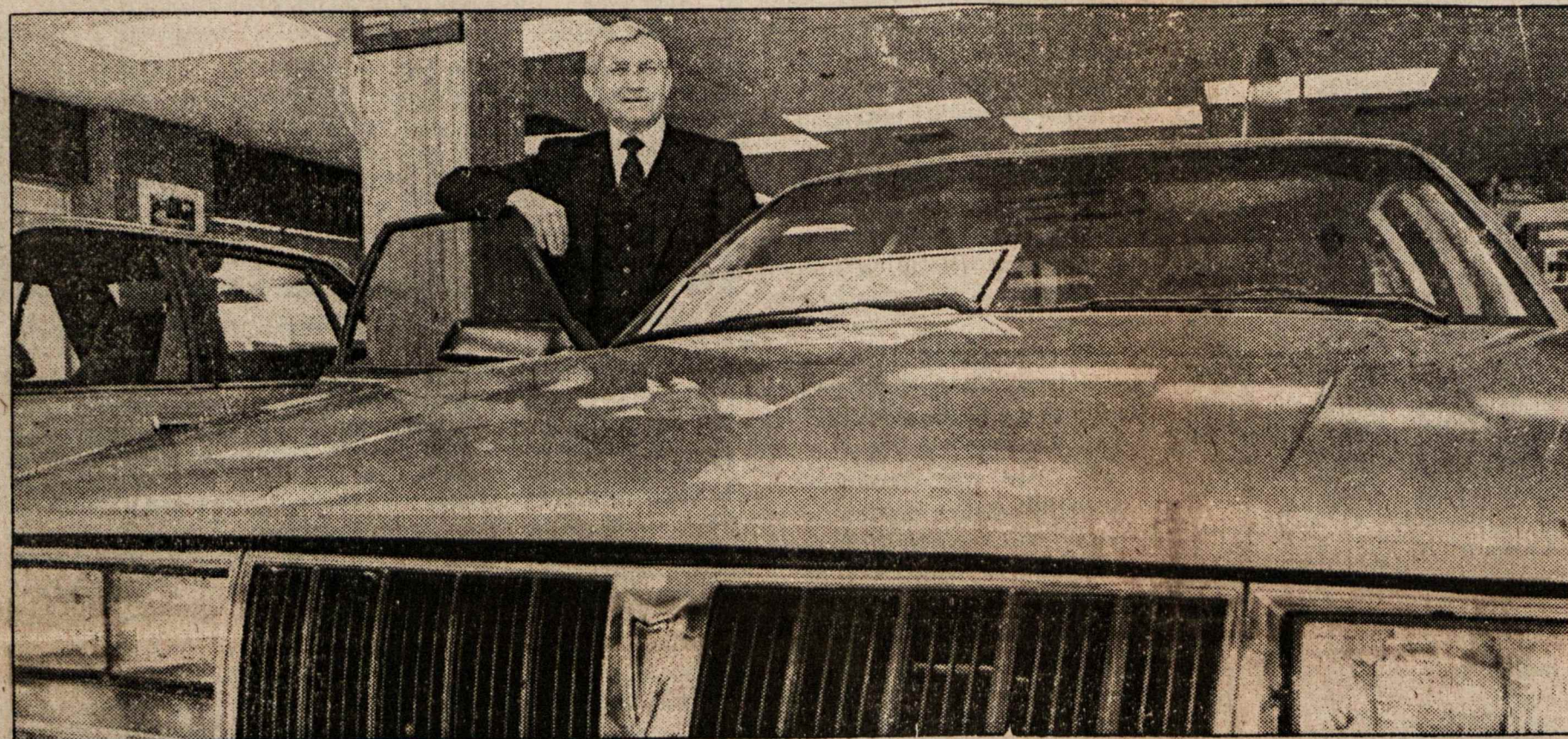
• EFFERTAS Petras susirgo ir gydomi Belanger ligoninėje.

• MONTREALIO LIETUVIŲ CHORAS Arkivyskupijos pakviestas giedoti Katedroje SAUSIO 19 d., 3 v. p. p., arkivysk. P. Gregoire laikomų pamaldų metu.

LIETUVIAI "THE GAZETTE" PUSLAPIUOSE

1982 m. gruodžio 9 ir 29 d. Montrealio dienraštyje "The Gazette" buvo aprašyti dviejų Montrealio lietuvių darbai: Dalia Gruodienės dekoratyvinės, jos sukurtos ir pieštos pagalvės interjero dekoravimui ir Leono Gurecko, pagrindinio automobilio atstovo ir vyr. pardavėjo - menažerio Montreal West Automobile Ltd. įstaigoje darbas ir jo dabartinės padėties automobilių indutrioje įvertinimas. /Buvo apklausię didžiųjų automobilių įmonių atstovai įvairiose Montrealio dalyse. Įdėti dideli jų atvaizdai:

DEŠINĖJE - Dalia GRUODIENĖ savo namuose, studijoje, ŽEMIAU - Leonas GURECKAS Montreal West Automobile Ltd. įmonėje darbo metu.

DR. J. MALISKA

DANTŲ GYDYTOJAS

1440 St. Catharine W.
Suite 600, Montreal, P. Q.
Tel.: 866-8235
Namų: 488-8528

DR. A.O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1410 Guy St.
Suite 11-12 Montreal P. Q.
Tel.: 932-6662
Namų: 737-9681

M. CUSSON R. GENDRON
VAISTINE

Atidaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Sestadieniais: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sėkmadieniais: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS
7626 Central St. Ville LaSalle, P. Q.
Tel.: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B. A. M. D. C. M. M. Sc. L. M. C. C. F. R. C. S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrook St. W.
Suite 215, Montreal, P. Q. Tel.: 931-4024

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS B. A., B. C. L.

1 Notre Dame E. Suite 504
Montreal, Quebec, H2Y 1B7, Tel.: 878-9534

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng. L. L. B., B. C. L.
701 Bonaventure, Verdun (kampus 2-nd Ave.), Que. H4G 1E6
Tel. Bureau: 769-8824; Residence: 366-6245

NOTARAS

J. BERNOTAS

3 Place Ville Marie, Suite 627 Montreal, P. Q.
Tel.: (514) 871-1430.

NOTARĖ

RŪTA POCAUSKAS

50 Du Domaine, Ile Perrot, Que. H7V 5V6
Res. Tel.: 453-9142

DĖKOJAME VISIEMS MIELIEMS SKAITYTOJAMS, ATSILYGINU SIEMS "NL" SAVAITRAŠČIUI UŽ 1982- sius METUS ir PRATEŠU SIEMS PRENUMERATĄ, AR NAUJAI UŽSISAKIUSIEMS 1983 m. YPATINGAI VERTINAME GAUTUS ŠVENČIŲ SVEIKINIMUS REDAKCIJAI IR ADMINISTRACIJAI IR AČIŲ UŽ ŠVENTINIS PARAMAS LAIKRAŠČIUI!

KALĖDOS

KALĖDINIŲ GIESMIŲ PLOKŠTELĖ, ĮDAINUOTA MONTREALIO LIETUVIŲ CHORO KVEBEKO - KANADOS CHORŲ VARŽYBŲ ČEMPIONO...

PLOKŠTELĖ YRA AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS, VĖLIAUSIA TECHNICA IR VERTE SI PLOKŠTELĖ NUSTEBINS NE TIK JUS, BET IR JŲSŲ DRAUGUS, KAIMYNUS IR GIMINES... GAUTI ŠIA PLOKŠTELĖ - SIUSKITE \$10. - PLUS \$2. - PER SIUNTIMUI, UŽPILDANT ATKARPĄ ŽEMIAU:

ATKARPA:

VILNIUS RECORDS OF CANADA

672 VICTORIA AVE.
WESTMOUNT, QUEBEC
CANADA H3Y 2R9

PLOKŠTELIŲ SKAIČIUS:

VARDAS IR PAVARDĖ:

ADRESAS:

SIUNČIU \$

DĖMESIO!

Didelis pasirinkimas vyriškų ir moteriškų kailinių paltų.
Lietuviams didelė nuolaida, Jeigu nenorite brangiai mokėti, skambinkite po 6 val.v.

VYTUI: 453-9696

RENKU

Senas lietuviškas knygas, laikraščius, plokšteles ir kitą lietuvišką medžiagą.
P. ADAMONIS
Tel: 722-3545

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DŪRYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.

SAVININKAS: John OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Certifikatai min. \$ 1,000.00
1 metų 11%
Terminuoti indėliai
1 metų 10.5%
60 - 364 d. 10.25%
30 - 59 d. 10%
Taupomos sąskaitos:
Specialios 10%
Su draudimu 9.5%

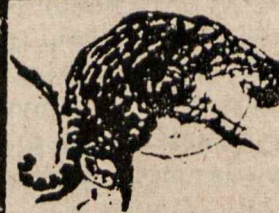
DUODA PASKOLAS:

Nekilnojamo turto, Asmeninės ir Prekybinės.
Paskolos mirties atveju apdraustos iki \$ 10,000

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI VELTUI

KASOS VALANDOS

	1465 De Seve	3907 A Rosemont
Pirm. Antr. Treč.	9:00 - 3:00	-----
Ketvirtadieniais	12:00 - 8:00	6:00 - 8:00
Pentadieniais	12:00 - 6:00	12:00 - 6:00
Sekmadeniais	10:00 - 12:30	-----

Maurice Kaplan
Kailių siuvėjas

Tel: 767-6183

• Didelis pasirinkimas gėrėjų paltų
• Vėsių ir šilumų saugojimas (Storage)
• Taisau ir remonuoju
• Siuvu ir parduodu

1449 RUE ST ALEXANDRE
SUITE 500A

MONTREAL, QUEBEC
H3A 2G6

Tél 288-9646

MEMBER

FOTO M.L.S.
SYSTEM

D. N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS

PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P. Q.
Tel.: 273-9181 Namų: 737-0844.

DANPAR REALITIES CORP.

310 VICTORIA AVE SUITE 409
MONTREAL, P. Q. H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje, Investicijos JAV ir Kanados provincijose

Tel.: Business: 482-3460
Residence: 767-4690

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west automobile

PONTIAC • BUICK • ASTRE

• NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!
• NEITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!
• MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI IR SU IŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUSI
• UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

LEONAS GURECKAS
SALES MANAGER

PASIKALBĖKITE SU
Menager'iu Leo GURECKAS

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

(At the end of Sherbrooke Street West). 489-5391